Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 254 (17377) | 1986 оной ноябриин 4, вторник | Сэн 3 мүн.

Коммунистнууд! Ажалша бэрхэ дэлгэр һайхан сэдьхэлтэй байлгын хубиин жэшээгээрээ КПСС-эй XXVII съездын табиһан зорилгонуудые бэелүүлгэдэ ажалшадые элсүүлэн хабаадуулагты!

(КПСС-эй ЦК-гай Уряануудһаа).

Агуу Октябриин хүндэлэлдэ

ҮНДЭР ШАГНАЛДА ХҮРТЭГШЭ

Залуу коммунист Клавдия Сергеевна Пируева «Электромашина» заводто изолировщицоор арбаад жэлэй туршада хүдэлжэ байна. Тэрэ халаанайнгаа даабарие 110—120 процент бэелүүлдэг заншалтай. Энэнь тэрэнэй хүдэлдэг хоёрдохи цехэй изолировочно участогта үндэр үрэ дүн мүн.

Нүхэр Пируева үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлжэ, ажалай үндэр дабаануудые дабаһан байна. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбүүдые амжалта түгэс дүүргэһэнэйнгоо түлөө Эхэ оронойнгоо үндэр шагналда — «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» гэһэн медаляар тэрэ һаяшаг шагнагдаа. Энэ баярта үйлэ хэрэгээр сүг хүдэлдэг нүхэдынь тэрэниие халуунаар амаршалжа, бүри үндэр дабаануудые дабахыень хүсөө һэн.

Ажалдаа үндэр дүнгүүдые туйладаг, һайн нүхэр, эдэбхитэй коммунистые цехэйнь коллектив заводойнгоо партийна комитедэй бүридэлдэ оруулхыень зууршалаа.

Эдэ үдэрнүүдтэ К. С. Пируева Агуу Октябриин 69 жэлэй ойе һайн үрэ дүнгүүдтэйгээр угтажа байна. Тиихэдэ Агуу-ехэ Октябриин 70 жэлэй ойдо хоёр жэлэйнгээ даабарие дүүргэхэ гэһэн үндэр дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абанхай. Эрхим амжалта хүсэнэбди!

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: залуу коммунист К. С. Пируева.

Д. АЛТАЕВАЙ фототекст.

ҮҮСХЭЛШЭДЫЕ ДЭМЖЭНЭБДИ

АЖАЛЛАХАҺАА ОНДОО НЮУСА ҮГЫ

Прибайкалиин районой «Зырянский» совхозой Ангирай фермые даагша А. М. ПОРТНЯГИНТАЙ манай корреспондент хөөрэлдэһэн байна.

— Алексей Модестович, танай фермын коллектив үнеэн бүриһөө жэлдээ 2000 килограммһаа дээшэ һү һаадаг болоһоор үнинэй. Мүнөө бүхы республика дотор энэ хэмжээндэ хүрэхэ зорилгын табигдажа байхада, һаалишадтнай энээндэ ямар хубита оруулнаб?

— Байгша оной үнгэрһэн арбан һарын дүнгөөр манай фермынхид үнеэн бүриһөө 2300 бага үлүүтэй килограмм һү һаагаад байна. Нёдондо бүхы жэлэй дүнгөөр тэды шэнээн һүн абтаһан юм. Иигээд ерэхэдээ урагшаа дабшалта, ургалта яһала бии гээшэ. Үлэһэн ноябрь, декабрь һарада үнеэн бүриһөө 300 килограммһаа дээшэ һүн сохом һаагдаха аабза гээд һананабди.

Гэбэшье коллективнай туйлаһанаараа һанаагаа амарнагүй. Мүнөө үйлэдбэриин бүхы үрэ дүнгүүдые дээшэлүүлхэ, урагшаа түргэн дабшалта хэхэ, бүхы юумэ хурдадхаха зорилгын табигдажа байхада, өөһэдтөө бии байһан арга боломжонуудые хэр гүйсэдөөр хэрэглэнэбибди, үшөө һайнаар хүдэлхэ ямар аргатайбибди гэжэ коллектив, хүн бүхэн бодожо үзэхэ ёһотой болоно. Тиимэһээ 2000 килограммай хилэ үни дабаһан манай фермэ мэтэ коллективүүд урдаа бури ехэ зорилго табиха, үнеэн бүхэнһөө 2500—3000 килограмм хүрэтэр һү һаахын түлөө тэмсэхэ зэргэтэй гэжэ һаалишаднай һайн ойлгоно. Иимэ хэмжээндэ бури ойрын жэлнүүдтэ хүрэхэ арга боломжо манда бии.

Манай суута һаалишан, Ажалай Алдар Солын гурбадахи, хоёрдохи шатын ордентo, республикын гурба мянгатадай клубай гэшүүн Любовь Викторовна Корнаковагай туйлалта энээниие гэршэлэн харуулна. Жэлэй үнгэрһэн арбан һарада тэрэ үнеэн бүриһөө 2900 шахуу килограмм һү һаанхай. Үлэһэн хоёр һарада гурба мянганай дабаае холо үлүүлхэнь лабтай.

Баһал үнинэй һаалишад Тамара Николаевна Элоян, Татьяна Ивановна Сафьянникова, Вера Ивановна Корнакова гэгшэд жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө түс тустаа 2356—2410 килограмм һү абаад байхадаа, байгша энэ жэлэй эсэс болотор энээнээ гурба мянган килограммда дүтэлүүлхэ аргатай.

—Танай фермынхид хайшан гээд ямар аргаар жэл бүхэндэ ехэ һү һаанаб, ямар нюусатай гээшэбта?

— Хэнэйшье мэдэһээр һү һаалиин фермын ажал нэгэ өөрын онсо эрилтэтэй ха юм даа. Сагаан эдеэнэй хэзээдэшье хүнэг амһартаар билтарса абтахынь тула үдэр бүхэнэй ажалай эршые, оролдолгые заахашье һуладхажа болохогүй. Эгээл эндэ ажалай тогтомол гуримые наринаар сахиха, нэгэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр хүдэлхэ гээшэ тон шухала. Манай коллектив эбтэй зетэйгээр, хоорондоо үгэеэ ойлголсожо, бэе бэедээ түһаламсажа хүдэлдэг нэгэ амин зон болонхой. Түрүү һаалишад Л. В. Корнакова, Т. Н. Элоян, Т. И. Сафьянникова гэгшэднай бүхы юумэнэй голыень барижа, коллективые бэхижүүлжэ байдаг хүнүүднай гээшэ. Энээнһээ ондоо нюуса манайда байхагүй.

Үнгэрһэн зунай бэлшээриин үедэ һү ехээр һаахын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөе эдэнэр лэ толгойлжо, үдэр бүриин ёһотой шанга тэмсэл ябуулһан байна. Һү һаалиин багахан доошолхоёо һанахадань яахадаа тиигэбэб гэжэ шалтагааниинь элирүүлдэг, өөһэдтөөшье, нүхэдтөөшье эрилтээ шангадхадаг байгаа. Эдэ бүгэдын ашаар зунай бэлшээриин үедэ 4 һарада манай фермэ үнеэн бүриһөө 1000 килограмм һү һааха уялгаяа 118 килограммаар үлүүлээ. Түрүү һаалишад Л. В. Корнакова—1333 килограмм, Т. И. Сафьянникова—1318, В. И. Корнакова—1207 килограмм һү үнеэн бүриһөө абаһан байна.

— Мүнөө үбэлжэлгын эхилһэнһээ хойшо танай фермэдэ һүн хэр һаагданаб?

— Бидэ һү һааха, гүрэндэ худалдаха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээшье һаа, ехэ һүнэй түлөө тэмсэлые заахашье һуладханагүйбди. Энэ үедэ түрэхэ дүтэлһэн олохон үнеэдэй шэргээд байбашье һаань, һаалиин малые гүйсэд рационоор эдеэлүүлжэ, илангаяа һайса буйлуулагдаһан тэжээл үгэжэ, үнеэн бүриһөө үдэрэй 6,5—7 килограмм һү абанабди. Иигээд ноябрь, декабрьда үнеэд тугаллажа захалхань, һү һаали үшөөл нэмэхэ байха. Бидэ жэлэй ямаршье сагта һү гол түлэб 1-дэхи сортоор тушаадагбди.

Малаймнай байра хуушан юм. Тэжээл буйлуулха түсхай цехшьегүйбди. Энэ табан жэлдэ манайда шэнэ комплекс баригдахаар һуурин табигданхай. Харин мүнөө һаалишан бүхэн талха, һолоомо буйлуулха, эһээхэ ехэ амһартатай байдаг. Тэрээн соогоо тэжээл шанаржуулжа, малдаа эдюулдэг гээшэ.

Тон харюусалгатай хаһа — малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэжэл, мяха, һү болон бусад продукци ехээр абахын түлөө эршэмтэйгээр мүрысэел гэжэ һаяхан Бэшүүрэй совхозой, мүн Сэлэнгын районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой коллективүүд республикынгаа бүхы малшадые уряалһан байна.

Манай фермынхид энэ үргэн мүрысөөндэ баһал эдэбхитэйгээр оролсохо хүсэлтэй. Үбэлэй һарануудта үнеэн бүриһөө 1300 килограммһаа бага бэшэ һү һааха, сагаан эдеэ үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ тушааха һара, квартал бүхэнэй даабарие заатагүй дүүргэхэ гэһэн зорилго урдаа табинабди. Түрүү һаалишан Л. В. Корнакова үбэлжэлгын 8 һарада үнеэн бүриһөө 1600 килограммһаа бага бэшэ һү абахаар шиидээ.

Агуу-ехэ Октябриин 69 жэлэй алдарта ойн хүндэлэлдэ шэнэ хүсэтэйгээр хүдэлжэ, үбэлжэлгын эхилһэн түрүүшын һарануудта зарим нүхэднай эрхим үрэ дүнгүүдые туйлана. Т. И. Сафьянникова сентябрь, октябрь һарада үнеэн бүхэнһөө 510 килограмм һү һаажа, район соогоо шалгараа. Любовь Викторовнагай хүбүүн Олег Корнаков һаяна͏йн һаалишанаар хүдэлжэ байбашье, шэнэ тугаллаһан гунжадаа түс бүриһөө октябрьда 285 килограмм һү һаагаа юм.

М. НАМЖИЛОВ
бэшэжэ абаба.

ТАСС ЭЛИДХЭНЭ

ОЛОН ТҮМЭНЭЙ ШИИДХЭХЫ УРЯА

Буу зэбсэгүүдые хураахын түлөө ябуулгануудай долоон хоногой үедэ совет хүнүүд түгэлдэр хүсэеэ, бата жагсаалаа харуулаа. Ороной бүхы союзна республикануудта, хизаарнууд болон областьнуудта 160 мянга гаран хэмжээ ябуулганууд — дайн дажар буруушааһан олониитын хабаадалгатай жагсаалнууд, митингнүүд, суглаанууд, эб найрамдалай вахтанууд боложо үнгэрөө. 60 мянганһаа дээшэ хүнүүд тэдээндэ хабаадалсаа. Партиин болон гүрэнэй эб найрамдалта үүсхэлнүүдые, Рейкьявигтахи М. С. Горбачев Р. Рейган хоёрой уулзалга дээрэ совет талын баримталһан хараа бодолые халуунаар дэмжэжэ байһанаа тэдэнэр элирхэйлээ.

«Олимпийский» гэжэ спорткомплексдо үнгэргэгдэһэн москвагайхидай дай буруушаалгын олон мянган хүн зоной хабаадалгатай митинг манай арадай эб найрамдалые хүсэдэг байһыень элирхэйлэн харуулаа. Митингдэ хабаадагшад ООН-ой Генеральна секретарь Х. Перес де Куэльярта эльгээгдэхэ хандалга баталан абаһан, Копенгагенэй уряа доро гар табиһан байгаа. Ленинградта Финляндиин вокзалай дэргэдэ болоһон жагсаалда 20 мянган хүн хабаадаа.

«Амгалан тайбан байдал» болон «ажал» гэһэн ойлгомжонууд таһаршагүй юм гээд, ажалша коллективүүдтэ үнгэргэгдэһэн митингнүүдтэ хабаадагшад тэмдэглэбэ. Буу зэбсэгүүдые хураахын түлөө ябуулгануудай долоон хоногой үедэ ажалай бүтээсые ехээр дээшэлүүлхэ, нэгэ үдэрэйнгөө салин мүнгые Эб найрамдалай жасада оруулха гэһэн үүсхэл Симферополиин телевизорнуудэй заводто В. Стрельцовой даадаг комсомол-залуушуулай бригада гарган байна. Бригадын үүсхэлые дэмжэһэн түс предприятиин ажалшад Эб найрамдалай жасада 17 мянган гаран түхэриг оруулаа.

Совет эхэнэрнүүд, залуушуул долоон хоногто эдэбхитэйгээр хабаадалсаба. «Спорт — эб найрамдалай болон хани барисаанай элшэн сайд» гэһэн уряа доро үнгэрһэн республиканска интернациональна спартакиадада Киргизэй арбаад мянган хүбүүд, басагад хабаадалсаа.

Эб найрамдалай ба буу зэбсэг хураахын түлөө тэмсэлдэ зорюулагдаһан тематическа конференцинүүд, выставкэнүүд, «түхэреэн столнууд», концертнүүд, зохёохы ажалтай интеллигенциин үүсхэлээр үнгэргэгдөө. Краснодарта дайн дажар буруушаалгын поэтическэ митинг, Ригадэ — «Соёлой ажал ябуулагшад эб найрамдалые хүсэнэ» гэһэн уряа доро митинг-концерт, Ташкентдэ дайн буруушаалгын кинофестиваль боложо үнгэрөө.

Эб найрамдалые хүсэдэг совет хүнүүдэй ябуулгануудта гадаадын айлшад болон СССР-тэ һурадаг хариин гүрэнүүдэй студентнэр баһал эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан байна.

(ТАСС).

БАЯРАЙ СУГЛААН

Агуу-ехэ Октябриин социалис революциин 69 жэлэй ойдо зорюулагдажа, Улаан талмай дээрэ болохоёо байгаа Москвагай гарнизоной сэрэгүүдэй 115-дахи парадта хабаадагшадай баярай суглаан ноябриин 1-дэ Кремлиин Съездүүдэй ордон соо болобо.

Москвагай Ленинэй ордентo сэрэгэй округой сэрэгүүдэй командалагша генерал-полковник В. М. Архипов суглаан дээрэ үгэ хэлэбэ. В. И. Ленинэй Мавзолейн урда үнгэргэгдэхэ сэрэгүүдэй баярай жагсаал болбол СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй дайшалхы түгэлдэр хүсэн тухай КПСС-эй Центральна Комитедтэ, Совет правительствада, манай арадта элидхэл болохо юм гээд тэрэ хэлээ.

(ТАСС).

МАЛ АЖАЛ онсо шухала һалбари

ШАДАЖА ШАХАНА

Ажалай Улаан Тугай ордентo «Сибиряк» колхоз мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилхэ талаар район дотороо эгээн томо ажахы болоно. Мүнөө түс ажахы гүрэндэ мяха тушааха жэлэйнгээ даабарие дүүргэхэ дүтэлэнхэй. Ноябрь һарын эхеэр тэдэнэр Еловкодо шахан таргалуулгада табигдаһан 262 толгой эбэртэ бодо малаа мяханай комбинадта тушаахань. Эдэ малай толгой бүриин шэгнүүринь дунда зэргээр 385—390 килограммда хүргэгдэхэ юм.

Энэ шахан таргалуулгын түбэй баазые КПСС-эй гэшүүн А. Г. Кобелев хүтэлбэрилнэ. Эндэ бүхыдөө 37 хүн ажаллана. Эдэнэр бултадаа дүй дүршэлөөр баян малшад. Үнгэрһэн октябрь һарын дүнгүүдые харахада омогорхомоор. Малшад В. А. Кобелев даалгагдаһан гүүртынгээ малай толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхэдэ дунда зэргээр 1490 граммаар, П. А. Чернегов — 1082 граммаар, Н. А. Софьин — 1050 граммаар нэмээһэн байха юм.

Эдэнэр энэ туйлаһан амжалтаяа Агуу Октябриин 69 жэлэй ойн һайндэртэ зорюулна.

Ж. ЮБУХАЕВ.
Түнхэнэй район.

Һаалишадай мүрысөөндэ — үргэн дэлисэ

ҮРГЭН ХАРГЫДАА ОРООБДИ

Манай эндэ һү һаалиин шэнэ комплексын ашаглалгада оруулагдаһанһаань хойшо гурбан жэл үлүүтэй саг үнгэрбэ. Түрүүшээр хуушан хашаададамнай орходоо жэшээгүй, гоё, ямар нэгэ ордон шэнги уужам, һаруул, сэбэршье, дулааншье байра соо ороходоо яһала баярлаа һэмди. Эндэ хүдэлхэ дуратай хүнүүдшье олон байгаа.

Теэд шэнэ байрада үнеэдые оруулхада, ажалай хүнгэн болоходо, һү һаали зүндөө өөрөө дээшэлдэг бэшэ ха юм даа. Эндэмнай эмхидхэлэй ехэхэн хүдэлмэри хэгдэхэ ёһотой байгаа бшуу. Тэрээнгүйгөөр һүн яагаад нэмэхэб, мэдээжэ. Эгээл тиимэһээ түрүүшын жэлнүүдтэ үнеэдэймнай һүн нэмэхын орондо, доошолжо захалаа. Фермэ нэгэнтэ бэшэ шанга шүүмжэлэлдэшье ороо. Зарим нүхэдэймнай урманьшье хухаран алдаа ёһотой.

Хэнэйшье мэдэһээр ехэнхидээ гараар һаагдажа байһан үнеэдые шэб шэнэ байрада оруулжа, оньһон машинаар һаадаг болохо гээшэмнай тиимэ хүнгэн хэрэг бэшэ байшоо. Бидэ һаалишад, малшад түрүүшээр үнеэдые зүбөөр машинаар һаадаг болохын тула яһалашье носолдообди. Илангаяа өөһэдымнай шадабари, дүршэл багатай байһанһаа түрүүшээр һү һаали доошолоо гэжэ һанагшаб.

Улам саашадаа ажалайнгаа шэнэ онол аргые шудалжа, тэрээндээ мэргэжэжэ, мүн үнеэднайшье дадажа, һү һаали дээшэлжэ эхилээ һэн.

Тэрэшэлэн совхоздо үүлтэр һайжаруулха, селекционно хүдэлмэридэ анхарал хандуулагдана, комплексдо табигдаха эмэ хашарагууд, гунжад эртээнһээ бэлдэгдэдэг болоо. Жэшээнь, түрэхэ гунжадые абаад, түрүүнһээ хүхэ дэлэнгыень эльбэжэ, нидхэржэ, удаань бага багаар оньһон аппаратурын хүхүүрнүүдые хүхэ дэлэндэнь угалжа, һаажа үзэдэг болообди. Тиигэжэ шэнэ түрэхэ мал эртээнһээ оньһон машинын абяанда, хүдэлөөндэ дадана ха юм. Гадна үнеэдые искусственна аргаар үрэжүүлхэ хэрэг гуримшуулагдаа.

Эдэ бүгэдын ашаар нёдондо түрүүшынхеэ һү һааха жэлэйнгээ түсэбые дүүргээ һэмди. Харин байгша ондо бүри сентябрь һарада 5300 центнер һү һаажа, жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид бэелүүлжэ шадаабди. Хэрбэ хоёр жэлэй саана бүхы жэлэй дүнгөөр үнеэн бүриһөө 2000 килограмм хүрэхэгүй һү һааһан һаа, байгша оной арбан һарада үнеэн бүриһөө 2360 гаран килограмм һү абаад байнабди. Жэлэй дүүрэтэр энээнээ 2550—2600 килограмм хүргэхэ аабзабди гэжэ һанагдана.

Тиигэжэ жэлэй ямаршье сагта ехэ һү абаха үргэн харгыдаа оробди.

Комплексын үнинэй һаалишад А. К. Нетесова мүнөө үнгэрһэн 10 һарада үнеэн бүриһөө 2828 килограмм, Л. В. Чеснокова — 2795 килограмм, А. И. Загузина—2730 килограмм һү һаанхай. Эдэнэр энэ жэлдэ үнеэн бүриин һү һаамые 3000 килограммда лаб хүргэхэ аргатай. Мүн бэрхэ һаалишад А. В. Шумихина, Е. П. Ершова гэгшэд баһал энэ хэмжээндэ нилээд дүтэ ошохол байха.

Би өөрөө даажа абаһан бүлэг үнеэдһээ жэлэй эхинһээ хойшо 550 шахуу центнер һү һаажа, үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2872 килограмм һү абаад байнаб.

Ямаршье фермэдэ зунай бэлшээриин үедэ ехэ, гаргашашье багатай һүн һаагдадаг ааб даа. Манай комплексдо үнгэрһэн зунай дүрбэн һарада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1162 килограмм һүн абтаа. Би энэ үе соо үнеэн бүхэнһөө 1375 килограмм һү һаагааб.

Бэлшээриин хаһада һүнэй ехэ абтахынь тула бидэ хабаршаг тээ үнеэдээ олоор тугаллуулха гэжэ оролдонобди. Тиихэдэл хүхэ ногооной хаһада үнеэд эгээл ехэ һүтэй байна ха юм. Гэбэшье манайда һайн бэлшээри хомор, тойроод хуу хада, ой модон. Мал адуулагшаднай өөһэдынгөө харюусалгые һайн ойлгодог, үнэн зүрхэнһөө оролдодог зон юм. Илангаяа дүршэлтэй малшан И. А. Игумнов, мүн залуушуул Николай Юйнайли, Александр Степанов гэгшэдые онсолон нэрлэхээр.

Мүнөө малаймнай үбэлжөөндэ оруулагдаад, эдеэлүүлэгдэжэ эхилһээрнь һара болохонь. Һүншье яһала һаагдана. Үнеэдэй байранууд сагсоогоо дулаалагдаһан, досоохи, газаахинь хуу сэбэрлэгдэһэн байна. Оньһон түхеэрэлгэнүүдынь һэльбэгдэн заһагдаа һэн.

Энэ жэлдэ малай эдихэ тэжээл, илангаяа силос, сенаж горитой бэлэдхэгдэнхэй. Үбһэншье элбэг. Гансал оролдожо ажаллаха хэрэгтэй. Тиимэһээ үбэлэй һарануудта ехэ һү абаха арга боломжо манда бии. Жэшээнь, һаалиин малые дулаан байрада оруулжа, үбэлэй рационоор эдеэлүүлжэ эхилһэн сентябрь һарада үнеэн бүриһөө 236 килограмм һү абажа, манайхин район соохи һү һаалиин комплекснуудай дунда түрүү һуури эзэлээ һэн. Мүнөө барагдаһан октябрьдашье тэрэнһээ бага бэшэ һүн абтаа.

А. РАССАДИНА,
Ивалгын районой «Пригородный» совхозой Сотниковой комплексын һаалишан.

≡ 1986 оной ноябр…

…«Полуденный вор»—ур… …анай фильм. 1-дэхи… …уби. 17.15—Футболоор… …й чемпионат. «Зенит»… …едо» (Москва). 18.00… …ата фильм. 18.30—Ман… …еспондентнүүд хөөрэ… —А. Глазунов. Симфо… —В. П. Чкаловай … …олын зайда нийдэ… …кэлэй ойдо. 20.00—… …адай аймагта». 21.00… …ан нойрсогты, баг… …1.15—«Харгын аюул… …алые сахиха». 21.2… …эгүүр дуун зэдэлнэ… —Время. 22.35—«Любо… …ечаль моя»—уран … …ильм. (Мосфильм… …и).

— Футболоор СССР… …ионат. 1-дэхи лига. «… …ив»—ЦСКА. 17.05—Ш… …ин. 18.50—Самотлорой… …эдэй коллективэй … …ээ шэнэлэн хубилга… …ан тухай. Улаан-Үдэ. …оветскэ Союзай хоё… …ерой, СССР-эй летчи… …авт Н. Н. Рукавишн… …улзалга. 20.20—Сонос… …0.30—«Буряадай АССР… …ой хүдэлмэрилэгшэ… …ьездые угтуулан». …1.00—«Амгалан но… …агашуул!». 21.15—Улаа… …ын шэнжэлэл. 22.00… …2.35—«Мировой пар… …ан һайханай фильм.

…ээр). Москва. 18.20… …үүдтэ дамжуулга. …ультфильм. 19.10—«К… …лет сотрудничеств… …мтата фильм. Ул… …45 — Киноочерк. 20… …схолнууд. 20.10—Ж… …орожно районой п… …нуудай хоёр хала… …лмэридэ орохо тух… …а. 21.00 — «Амгалан… …гты, багашуул». 21.… …рэтэр ба тэрээнһээ… …һатайшуулда». 22.00… . 22.35 — «Путь к… …еритэй уран һайханай… …дэхи сери.

…ездые угтуулан». …рн» программа. …00 — «Архи уухагүй… …е ажабайдалай ёһо… …лгохо». 21.10 — Бо… …льм. Улаан-Үдэ. 2… …нохойн совхозой ко… …социалис уялгануу… …эн тухай. Москва. …мгалан нойрсогты… …ул». 21.15 — Концерт… …аримтата фильм… …емя». 22.35—«Путь к… 3 серитэй уран һ… …льм. 2-дохи сери.

…р). 19.15 — «Экрана… …углуулбари. 19.45… …». 19.55 — һайндэрэ… …т. 20.30 — Мульт… …д. Москва. 21.00 — …нойрсогты, баг… …5 — Баримтата …5 — Время. 21.55… …т. 23.05 — «Путь к с… …еритэй уран … …льм. 3-дахи сери. …етбол. Европын … …ай кубок. Эрэшүүл… …с» — «Галатасарай»…

…бриин социалис р… 69 жэлэй ойдо …аһан сэрэгэй па… …шадай жагсаал… …ерт. 18.25 — «Почт… …ики» — уран … …м. 19.35 — Мульт… — Совет уран … …ство! 20.25 — … …дуунууд. 21.00 — …нойрсогты, баг… — Баримтата — Агуу-ехэ Окт… …алис революциин … …ойдо зорюулагдаһ… …парад ба ажал… …ал тухай ре… — «Формула … …айханай фильм.

…фильм-балет. …анорама. 15.55 — Х… …бодолго. 16.55 —… …м. 17.15 — «Здра… …а!» — үхибүүдтэ … — СССР-эй арадай… …егомаевай концерт… …гагалан нойрсогты… …!». 21.20 — Спорт… …тата фильмүүд. 22… . 22.35 — «Один… …я» — уран һайх…

… 16.50 — «Хүдэл… …болохсоди». 17.10… …а фильм. 18.00 — …р СССР-эй чем… …я Советов» — «… …-Баримтата фильм… …найрамдалай үйл… …т. 21.00 — «Ам… …гты, багашуул!», …н дээрэ бүмбэгөөр… …Европын чемпион… «Динамо» (Моск… …т Дожа» (Венг… …Время. 22.35 — …шэнжэлэл.

…рбэдэхи хуудаһан… …о хараагаар» — тэм… …эй суглуулбари. «Э… …й уулзалга» — Л… …й статья. «Нюдөөр… …эшэ» — К. Поповой… …идениин програм… …лэй таһаг.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

…я Государ… …АССР по …ии и книж… …Ленина, 35 …екс 0460…

…ЭҺЭНДЭ— …О АНХАРАЛ

…поли дээрэ хүсэтэ машина, техникын хүн… …башье, ургаса ургуулагшад эдэ үдэрнүүд… …тарилгада хэрэглэгдэхэ үрэһэ хүрэнгээ сэ… …туха сүлөөгүй. Илангаяа арбан хоёрдохи …ороо һо тарьяанай, тэжээлэй ургамалнуудай …ян ургаса ургуулха эрилтын табигдаад бай… …э эрхим шанартай үрэһэ бэлдэжэ, эршэм… …улам үргэнөөр хэрэглэхэ гээшэ онсо шухала… …үшарынь хадаа баян ургасатай сортын та… …шанартай үрэһөөр тарилга хэхэдээ, эршэм… …шадамараар хэрэглэһэн бригада, ажахынууд …бусадһаа ехээр хураажа абаа. Шэнэ, түрүү …зэргээр аша түһатай байһаниинь хура бо… …ондо элеэр харагдаа. Түсхайлбал, арадай …һалбари болохо хүдөө ажахые дам сааша… …хын тула хими хэрэглэжэ, мелиораци хэ… …түхеэрэлгэнүүдээр хүсэд хангахаһаа гадна үр… …рэһэ хүрэнгын сортнуудые, мүн тарилгын …улха гээшэ зайлуулашагүй хэрэг ха юм. Һайн …э бэлэдхэлгэдэ гол анхаралаа хандуулжа, …бол нэгэдэхи сортын үрэһэ хэрэглэдэг ажахы… …заторнууд жэншэдгүй эрхим дүн туйладаг. …бэл, республика доторнай иимэ коллекти… …ха.

…иландаа зональна гурим тааралдуулан нэбтэ… …шэб шэниисэеэ эршэмтэй технологёор тари… Баргажанай районой Хилганын колхозой суу… …республикын болон РСФСР-эй габьяата меха… …Раднаевай хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд …гектарай 18 центнер ургаса суглуулаа. Тиихэ… …технологи хэрэглэһэн эдэнэй полиһоо гекта… …ргээр 25—30 центнер тарьян абтаа юм. Мүн …колхозой таряашад энэ жэлдэ тогтууритай …хураагаа. Эдэ ажахынууд гүрэндэ таряа ту… …гурба дахин үлүүлһэн байха юм.

…байгаалиин эрхэ байдалда тааралһан «бурят… …ратская-79» сортын шэниисын үрэһэ һайн ша… …элдэжэ хэрэглэһэн Мухар-Шэбэрэй, Тарбага… …районуудай колхоз, совхозууд байгша оной …сагай уларилай таарамжагүй байгаашье һаань, …баян ургаса суглуулжа абаа. Һүүлэй жэлнүүдтэ …районой Байгалай, Ивалгын районой Ивалгын …Тарбагатайн районой Ленинэй нэрэмжэтэ, «Ма… …лая Россия» колхозуудай, Мухар-Шэбэрэй рай… …«Родина», «Искра» колхозуудай ур… …жэл бүхэндэ ороон һото ургамалнуудайн… …сагай болзортонь һайн шанартайгаар сэ… …бэлдэдэг байһандаа баян ургаса ургуулна.

…еспубликымнай ажахынуудта түсэбөөр хараа… …80 процентнь илгагдаад байна. Эндэ За… …Кабанскын, Захааминай, Баргажанай районууд бүхыдөө хаагдаһан ороо һо тарьянайнгаа …—100 процентыень илганхай. Тиин гэһээ Хэ… …районой совхозуудта энэ хүдэлмэри бирагүйгөөр … Тодорхойлон хэлэбэл, үрэһэнэйнгөө орой… …центыень илгажа үрдеэ гэхэ гү, али үтын нама… …мүнөө хүрэтэр үрэһэнэй ороо һо сэбэрлэжэ ил… …оркеэ «мартажархёод», гар һула һуугаа. Түс …гансахан Ушхайтын совхоздо ороо һо илгаха …бии юм. Теэдэ энэ машинань зүндаа …бэлэн болгогдонгүй орхигдоо. Мүнөө эн… …үрэһээ илгаха, сэбэрлэхэ машинанууд гэ… …урдаа баринхай, һанаа амархан һууна.

…рэдэгээр, Тарбагатайн, Хяагтын, Бэшүүрэй, Му… …райондо 1 сортын үрэһэн бусадһаа ехээр бэл… …Баргажанай, Зэдын, Яруунын, Захааминай, …районой колхоз, совхозуудта 1 сортын үрэһэн …байһаар.

…газаа үшөө хүйтэрөөгүй, дулаахан байхада хүрэн… …тарилгын шанарта хүргэхэ хүдэлмэри һаадгүй …зэргэтэй. Зарим түрүү ажахынуудта энэ хүдэл… …шатайгаар эмхидхэгдэнхэй. Жэшээлбэл, Тарбага… …колхоз, совхозуудта бүхыдөө сэбэрлэгдэһэн …70 процентнь тарилгын шанарта хүргэгдөө. Тии… …районой ургаса ургуулагшад тарьяанай хүрэн… …шанарта хүргэхэ даабарияа 40 процент бэе… Республика доторнай бүхыдөө 34 процент үрэ… …шанарта хүргэгдөөд байна.

…баян ургаса эрхим шанартай үрэһэнһөө эхи… …дүршэлтэй механизаторнууд зүбөөр хэлэдэг …Тиимэһээ ороо һо тарьяанай үрэһэ һайн шанар… …сэбэрлэжэ, илгажа, тарилгын шанарта хүргэхэ гээ… …хойшолуулашагүй шухала зорилго мүн гэ… …тэмдэглэлтэй. Үрэһэ сэбэрлэхэ, илгаха хүдэлмэ… …ланда эмхидхэхэдэ бүтээсэтэй. Таарамжатай ха… …үргэн ошожо байһаниие хараада абажа, оньһон …машинануудаа һаадгүйгөөр, бүтээсэтэйгээр хү… …түрүү дүй дүршэл район бүхэндэ бии байха. …эдэнэрэй онол арга бүгэдын шадабари болохо

…ороо һо сэбэрлэжэ бэлдэхэ хүдэлмэриеэ ураг… …эмхидхэхэдээ, эндэ ажаллагшадай түлбэри таа… …хидоор тодорхойлходо һайн. Тиихэдэ зарим …тарьяанай тоог дээрэ үрэһэ сэбэрлэжэ хаагша… …эриин график зохёогдонхой байдаг.

…ургасын түлөө тэмсэл түхэреэн жэлэй туршада үр… …зэргэтэй. Тодорхойлон хэлэбэл, үрэһэнэй ороо һо …хааха хүдэлмэри үдэр бүхэндэ хинан шалгагда… …лэгдэһэн дутагдалнуудынь дары усадхагдажа …ёһотой юм. Мүнөө үедэ газаа дулаан байһанда …сэбэрлэжэ илгаха хүдэлмэриеэ түргэдхэхэ хэрэгтэй. …тарилгын шанарта хүргэхэ гээшэ районуудай …шленна нэгэдэлнүүдэй агрономическа албанай …шагүй шухала зорилго мүн. Эрхим шанартай …хаагшад заабол нэмэлтэ түлбэридэ хүртэхэ гэ… …урмашуулагдаха ёһотой.

…тоог дээрэ үрэһэ сэбэрлэжэ илгаха хүдэлмэри …партийна, профсоюзай, комсомолой организа… …үргэлжын анхарал доро ябуулагдажа, арадай …постнуудай гэшүүд, депутадуудай бүлэгэйхид шан… …үнгэргэжэ, дутагдалыень элирүүлжэ, дары …байха уялгатай. Тарилгын шанарта хүргэгдэһэн …бэлэдхэжэ абахын тула гансашье хинаха, шал… …мүн тарьяанай тоогой хүдэлмэрилэгшэдэй дунда …мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, дүнгүүдыень саг …согсолжо, олондо мэдээсэжэ байхада һайн. Энэ… …нэгэдэлнүүдэй партийна, профсоюзай, комсомолой ор… …нуудай нангин уялга юм.

…шанартай үрэһэн — баян ургасын алтан жаса гэжэ …тодорхойлһон байдаг. Тиимэһээ энэ алтан жа… …арьбадхаха гээшэ гансашье ургаса ургуулагша… …бэшэ, мүн хүн бүхэнэй зайлуулашагүй зорилго гэ… …ртай!

…УРГАСЫН ТҮЛӨӨ

…съездын нэрэмжэ… …Мухар-Талын от… …таряашад байгша …баян ургаса ур… …Түсхайлбал, тэ… …тамта 12,8 мянган …ороо һо хураагаа, гү… …худалдаха жэ… …даабарие 104 про… …лээ.

…ениин тарьян ажал …энэ туйлаһан ам… …бури батадхаха хүсэ… …ургасын бата …үндэһэ һуури мү… …байна. Механиза… …ургасаяа хураажа …техникэеэ шорой …арилгажа, сэбэр… …хадагалаанда …тэдэнэр хүдөө …машина, түхеэрэлгэнүүдые заһабарилжа эхилэнхэй.

Эндэхи тоогой хүдэлмэрилэгшэд үрэһэ хүрэнгээ бэлдэжэ һаяхан дүүргэбэ. Ерэхэ жэлэй ургасада 1500 центнер обёосой, 200 центнер горохой, 400 центнер ешмээнэй, 900 центнер шэниисын үрэһэн сэбэрлэгдэжэ хаагдаа. Энэ шухала хүдэлмэриие «КЗС» машинын операторнууд Л. Матвеев, С. Матвеев, тоогой хүдэлмэрилэгшэд А. Афанасьева, Е. Сивцова, Л. Вишнякова, автомашинын жолоошон А. Ермолаев, шэгнүүршэн Л. Вставский гэгшэд эрхилһэн байха юм.

Д. ДОНДОКОВ.
Загарайн район.

…АГНАЛ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум Ивалгын районой «Пригородный» совхозой отделениин эрхилэгшэ **Налетова** Нина Николаевнае …ажахын органуудта …эй туршада үнэн …хүдэлһэнэйнь түлөө, Хүндэлэлэй грамотаар шагнаба.

МАЛ АЖАЛ — онсо шухала һалбари

ХҮНҮҮДЭЙЛ ОРОЛДОЛГЫН ХҮСЭН

Шэмэрүүн хүйтэн, ута үбэл болодог, хабартаашье хагсуу бэрхэтэй уларилтай байдаг манай эндэхи алишье колхоз, совхоздо адууһа малые үбһэ тэжээлээр хангаха асуудал тон ехэ удха шанартай гэжэ тоолоhдодог. Энэньшье ойлгосотой. Бухы ажахынуудта гол түлэб үбэлжэлгын хаһадал малай өхэнхи түл абтадаг, мяха, һүншье горитой үйлэдбэрилэгдэдэг ха юм.

Тиигэбэшье илангаяа манай совхоз шэнги үхэр мал олоор үсхэбэрилдэг гол шэглэлтэй, жэлдээ 5400 гаран үхэр, тэрэ тоодо 1900 үлүүтэй үнеэдые, 1350 адуун һүрэгые ондо оруулдаг ажахыда тэжээлэй асуудал эгээл амин шухала хэрэг болоно.

Хадата Захаминай районой эгээл саада захын, ой тайгада дүтэ, үндэр хада уула газарта оршодог Утаата, Галахай нютагуудта адууһа мал үсхэбэрилгэ анханһаа хойшо нэгэ өөрын онсо шэглэлтэйгээр эрхилэгдэдэг гээшэ. Ороһо тарянай эдеэшэжэ үрдидэггүй, нэлэнхы үргэн сабшалангүй газарта совхозойхид хэр угһаа хойшо адууһа малаа жэлэй ехэнхи сагта хада уулын хабшал, нарин хүндынүүдээр адуулжа ондо оруулдаг байһан. Мүнөөшье малнай гол түлэб хээрын бэлшээридэл ябажа гарна. Теэд ондоо арга үгы. Совхоз малай условно толгой бүхэндэ жэлдэ оройдоол 2 центнертэ хүрэхэгүй тэжээлэй единицын хэмжээнэй үбһэ хоол бэлэдхэнэ ха юм. Харин республика соо тэрэнь дунда зэргээр 10—12 центнертэ хүрэдэг бшуу.

Хэнэйшье мэдэһээр мал ажалые иимэ урданай, гээгдэнги гуримаар эрхилхэ гээшэмнай ашаг үрэ багатай зам бэб даа. Энээнһээ боложо, тугал, буруунуудые түрэнхеэр түлжүүлхэ, таргалуулха, илангаяа үхэрнүүдые шэгнүүр ехэтэйгээр мяханда тушааха хэрэг гэдэргэ татагдана.

Хэды иимэ орёо бэрхэтэй байгаалиин эрхэ байдалда байбашье, манай совхозойхид адууһа малаа үбһэ тэжээлээр хангалгые али болохоор һайжаруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ тушаа бага бэшэ оролдолго гаргана. Тэрэнэйнь аша үрэшье яһала харагдажа эхилээ. Жэшээлхэдэ, байгша ондо бүхы 1748 гектар сабшалан дээрэһээ бүхыдэнь 26,2 мянга үлүүтэй центнер үбһэ хуряажа абаабди. Энэмнай түсэбөөр хараалагдаһанһаа 1000 гаран центнерээр ехэ, мүн нёдондонойхиһоо 3 мянга үлүүтэй центнерээр дээшээ байна.

Имагтал хаһа сагтаа хура бороогой ороошье һаа, сабшалан дээрэһээ ехэ үбһэн абтаа гэхэ болоо һаа, буруу бэшэ. Тэжээл үйлэдбэрилгын тусхай бригадын механизаторнууд үнгэрһэн үбэл-хабарай үеһөө эхилээд, даажа абаһан сабшалан дээрээ наг шэбхэ гаргаха, һайрамаар уһалха талаар горитой хүдэлмэри хээ. Тиигэжэ дүршэлтэй механизатор Н. Л. Ендоновой хүтэлбэрилдэг звено 300 гектар сабшалан дээрэһээ 7 мянган центнер үбһэ абаа гэхэ гү, али түсэбөө 2 мянган центнерээр үлүүлээ. Мүн энэ звено 200 гектар тарялан дээрэ обёос, горох, рапс гэхэ мэтэ ургамалнуудые холижо тараад, 2900 тонно силос дараһан, түсэбөө баһал үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Тэрэшэлэн А. Б. Дылгыровэй дааһан комсомол-залуушуулай звено, мүн С. Ц. Самбиловай хүтэлбэрилһэн бага хан звено үбһэ хуряажа абаха даабаринуудаа амжалтатайгаар дүүргээ. Тарбагатай гэжэ газарта үбэлжөөнтэй үнинэй малшан Б. Б. Шагдуров өөрынгөө гэр бүлынхидэй хүсөөр 250 центнер үбһэ сабшажа абаһан байна.

Байгша ондо зелёнко һайнаар ургуулжа шадаһанай ашаар ногоогоорнь 5400 центнер сенаж дараад, үшөө 5086 центнерыень миин үбһэн болгожо сомообди. Иигэжэ урда урдынхиһаа ехэ үбһэ хоол нөөсэлөөбди.

Теэд энэмнай үшөөл бага гээшэ бэб даа. Үбһэ тэжээлэйнгээ нөөсые али болохоор нэмээхын тула бусад ажахынуудтай хэлсээ хэжэ, һолоомо бэлдэхэ, талха таряа худалдажа абаха хүдэлмэри эмхидхэжэ байнабди.

Энээнһээ гадна бии байһан бүхы үбһэ тэжээлээ гамтай наринаар, бодото ээзн ёһоор гаргашалха, һайнаар буйлуулжа, шанаржуулжа малдаа эдюулхэ гэжэ оролдонобди. Улаан-Болдог гэжэ газарта мал шахалгын гүүртын дэргэдэ тэжээлэй шэнэ цех барижа, ашаглалгада оруулаабди. Тэндэ К-300 түхэлэй котёл табигдаад, хажуудань халуун ууралда тэжээл худхаха, эһээхэ 2 ехэ амһарта тодхогдоо. Сүүдхэдэ 5 тонно холимол буйлуулагдаһан тэжээл эндэһээ гаргагдажа, 300 шахамалнуудта, 4 гүүртын жэжэ буруунуудта зөөгдэжэ эдюулэгдэхэ юм. Тэрэ тэжээлые мүнөө жолоошон В. Ш. Гомбожапов автомашинаар зөөнэ.

Һү һаалиин фермэнүүдтэ үбэлдөө үнеэдтэ үбһэ тэжээлыень һайнаар буйлуулжа үгэхэ, жэжэ малые бүлеэдхэгдэһэн уһаар ундалуулха хэмжээнүүд абтана.

Манай эндэхи эрхэ байдалда зун-намарай үедэ малай бэлшэлгын ямараар үнгэргэгдэһэнһөө, энэ үедэ малшадай яажа хүдэлһэнһөөнь үбэлжэлгын үрэ дүнгүүд баһал горитой дулдыдадаг гээшэ. Зунай бэлшээриин үедэ бүхы мал һайса таргалуулагдаа һаа, ядамаггүй үбэлжэхэ, түл түрэсэшье олон абтаха, тарган, шэгнүүр ехэтэй үхэрнүүд мяханда тушаагдаха байна.

Энэ жэлдэ хүбшэ тайгын бэлшээринүүдтэ зунай эхеэр хура бороотой, шиигтэй нойтон, хүйтэн байжа, малай шэгнүүр тиимэшье ехэ нэмээгдээгүй. Гэбэшье шадамар бэрхэ малшаднай үхэрнүүдээ зүбөөр бэлшээжэ, муу бэшэ үрэ дүнгүүдые түйлаа. Жэшээнь, үнинэй малшан Р. Б. Доржиева 140 бурууу, хашарагуудайнгаа тус бүриин шэгнүүрые сүүдхэдэ 1000 граммһаа дээшэ нэмээгээ. Баһал бэрхэ малшан П. Ц. Бадмаева, комсомол хүбүүн Зоригто Тубанов гэгшэд һайн үрэ дүнгүүдые түйланхай.

Зэдын эхин Хохюурта, Сонгино гэхэ мэтэ холын ой тайгын бэлшээринүүдтэ 2300 үхэр адуулагдажа зуһаа. Тэдэнэй тус бүриин шэгнүүр зунай гурбан һарада сүүдхын 850—900 граммаар нэмээгдээ. Зунай бэлшээриин һүүлдэ дүршэлтэй малшан М. Х. Самбуевагай даадаг гүүртын 150 эрэ хашарагууд тус тустаа 300 үлүүтэй килограмм шэгнүүртэй болгогдожо мяханай комбинадта тушаагдаа.

Манай совхоздо 1900 үнеэд хэрүүһалагдадаг гэжэ дээрэ хэлээ һэм. Тэдэнэймнай 200-ниинь һаагдадаг, бэшэниинь тугалнуудтаа хүхүүлдэг үнеэд юм. Тиимэһээ манда үнеэдһээ һү һаахын хажуугаар, мяханай гүүртын үнеэд, гунжадһаа тугалнуудые олоор абажа түлжүүлхэ гээшэ гол шухала зорилгомнай болоно. Жэлэй эхинһээ хойшо 1400 тугал абтаа гэхэ гү, али зуун үнеэн бүхэнһөө 60 гаран тугал түлжүүлэгдэнэ. Ноябрь, декабрьда түл абтажа, мяханай малай зуун үнеэн бүриһөө 70 гаран тугал түлжүүлэгдэхэ зэргэтэй. Ажахын түрүү малшад С. С. Шойдорова, Л. Б. Дылыков гэгшэд хальмаг үүлтэрэй малай зуун үнеэн бүриһөө мүнөө 80 гаран тугал абаад байна.

Ажахыдамнай һү һаалиин хоёр багахан фермэ бии юм. Үнеэдэй харууһа, тэжээлэй зарим тэды һайжаруулагдаһанай ашаар һүүлэй жэлнүүдтэ һү үйлэдбэрилгэ зарим тэды дээшэлжэ эхилээ. Хэрбээ нёдондо бүхэли жэл соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1400 бага үлүүтэй килограмм һүн һаагдаһан һаа, мүнөө үнгэрһэн юһэн һарада тэрэмнай 1600 гаран килограммда хүргэгдэбэ. Үлэһэн 3 һарада энээниие 1700 шахуу килограммда хүргэхэ арга бии гэжэ һанагдана. Совхозой түрүү һаалишад Л. Ч. Бажеева, В. С. Гарматаров, А. П. Доржиева гэгшэд бүри мүнөө жэлэйнгээ даабаринуудые дүүргээд байна.

Үбэлжэлгые амжалтатайгаар дабахын тула үбһэ тэжээлһээ гадна малда дулаан, зохид байра хэрэгтэй, малшадые һайн гэрнүүдээр болон шухала юумэнүүдээр хангаха ушартай. Һүүлэй жэлнүүдтэ бидэ өөһэдынгөө хүсөөр бүхы гүүртэнүүдтэ, адуушадай үбэлжөөнүүдтэ малай һайн байра, хүн зоной һууха гэрнүүдые, бани, культбаза гэхэ мэтые түхеэрээбди. Эдэ үдэрнүүдтэ арба гаран дархашуулһаа бүридэһэн 3 бригада малай байрануудые, малшадай гэрнүүдые һэльбэн заһабарилжа, заримыень үргэдхэжэ дүүргэхээ байна.

Мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха жэлэйнгээ түсэбые совхоз байгша ондо муу бэшээр дүүргэнэ. Энэ жэлдэ 2450 центнер һү тушааха даабаритай һаа, мүнөө 2150 центнер һүн тоһоной заводто оруулагдаа. Түсэбтэ даабарие декабриин 1 болотор дүүргэхэ арга бии. Жэлэй түсэбэй ёһоор энэ жэлдэ 4390 центнер мяхан гүрэндэ тушаагдаха юм. Үнгэрһэн юһэн һарын түсэбые 178 процент дүүргээ һэмди. Иигээд, ноябрь, декабрьда өөһэдынгөө шахаһан үхэрнүүдэй, мүн Нүртын комплексдо шахагдаһан малай тушаагдахада, жэлэймнай түсэб баһал амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ зэргэтэй. Гадна жэлэй дүүрэтэр үшөө 70 адуун мяханда тушаагдаха байна.

Гол һалбари — мал ажалаа урагшатайгаар хүгжөөхын тула эндэ хүдэлдэг хүнүүдэй ажалай болон ажаһуудалай эрхэ байдалые һайн болгохо гээшэ гол шухала гэжэ тоолодогбди. Олон гүүртын хоорондоо дүтэшэг байдаг Тудхалта, Мульһэтэ гэжэ газарнуудта культбаза баринхайбди. Тэндэнь улаан булан, пекарни, бани гэхэ мэтэ бии. Багахан ретранслятор тодхожо, телевизор табижа үгөөбди. Мүн гүүртэ бүхэндэ бани, нарай тугалнуудые байлгаха тусхай дулаан байранууд баригдаа. Һү һаалиингаа хоёр бага фермые томодхохын тула шэнэ комплекс барижа эхилээбди. Тэндэ үнеэдэй, тугалнуудай байранууд, үнеэдые түрүүлхэ таһалга бодхоогдохо, шэбхэ сэбэрлэхэ, малаа байра соонь уһалха, үнеэдые һааха оньһон түхеэрэлгэнүүд тодхогдохо, мүн тэндэнь кухни, столово, хүнүүдэй бэеэ угааха душ, амаралтын таһалга гэхэ мэтэ байха юм.

Хүдэлжэ байһан хүнүүдтэ али болохо анхарал хандуулаад, ажаһуудалай һайн эрхэ байдал бии болгоод байхада кадрнуудай дуталдаха, тэдэнээ ходо һэлгэхэ ушар эрид үсөөрнэ. Энэл ха юм даа бүхы амжалта, түйлалтануудай эшэ үндэһэн. Һүүлэй үедэ зарим һалбаридаа хамтын подряд нэбтэрүүлжэ байнабди. Тиихэдэ бүхы гүүртэ, бригаданууд чек хэрэглэжэ тоосодог, ажахын тоосооной гуримаар ажалладаг болонхой. Эдэ бүгэдэ хүнүүдэй харюусалгые, урмашал зоригжолые дээшэлүүлнэ.

В. ХАРТАЕВ,
Захаминай районой Далахайн совхозой директор.

Бригадна подряд: онол арга, шанар, дэлис

ТОМОДХОХО, ХҮГЖӨӨХЭЁЛОЙ

Партиин XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, манай гэр барилгын комбинадай коллектив ажалай бүтээсэ эрид дээшэлүүлхэ, барилгын шанар һайжаруулха, хүдэлмэришэдэй хүсэ шадалые элсүүлхэ зорилготойгоор ажал эмхидхэлгын түрүү онол аргануудые үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлхэ гэжэ шиидээ һэн.

Хүдэлмэриеэ эхинһээнь эсэс хүрэтэр хэдэг хамтын подрядай гуримаар ажалладаг һалбариин коллективүүдэй түрүү дүй дүршэл хүдэлмэришэдэй суглаануудта, коммунис ажалай һургуулинуудта үзэжэ, энэ гуримые нэбтэрүүлжэ эхилээ һэмди. Хабсаргагдамал түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг заводоймнай коллективүүд томодхогдожо, 6 бригада бии болгогдоо бэлэй. Эдэ бригадануудта 56 — 110 хүн ажаллана. Байгша оной эхинһээ тэдэнэрэй хүдэлмэриин дүнгүүдые харахада, урданайхида орходоо, һураггүй дээгүүр байна. Жэшээлхэдэ, юһэн һарын туршада тэдэнэр 7102,9 мянган түхэригэй товарна продукци бүтээн гаргаха түсэбтэй аад, үнэн дээрээ 7335 мянган түхэригэй продукци гаргаа. Бригадануудай түсэбтэ даабаринуудаа саг болзор соонь дүүргэлгые хинан шалгахын, тэдэнэртэ али болохоор туһалхын тула бригадануудай совет цехүүдтэ байгуулагдаа. Энэ соведэй бүридэлдэ цехэй начальник, мастернууд, бригадирнууд болон түрүү хүдэлмэришэд ороно.

Хамтын подрядай гуримда бригадануудые оруулхын урда тээ хэрэглэгдэжэ байһан материальна нөөсэнүүдэй гаргашын нормо гуримшуулагдаһан, эдэ нөөсэнүүдэй гаргашалгые хинан шалгаха гурим һайжаруулагдаһан байха юм. Типовой дүримэй һуури дээрэ эдэ 6 бригада комбинадай захиргаантай хамтын хэлсээ баталжа, хабсаргагдамал түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые гаргалгын хэмжээе, бүтээһэн продукциин өөрынь үнэ сэн тодорхойлоод, энэ талаар уялгануудые абаа һэн.

Мүнөө үедэ заводоймнай бүхы 6 цехүүдтэ эсэсэй продукци үйлэдбэрилэн гаргадаг зургаан бригада ажаллажа байнхай. Эдэ бригадануудай бүридэлдэ гол, хамһабариин мэргэжэлэй хүдэлмэришэд, цехүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, мастернууд, технологууд ороно. Тоогой талаар абажа харабал, эдэ бригадануудта заводой бүхы хүдэлмэришэдэй 61,2 процент хүдэлнэ гээшэ. Ажал эмхидхэлгын энэ гуримаар ажалладаг бригадануудай коллективүүд бэхижээ, хүдэлмэришэд мэргэжэлээ дээшэлүүлхые оролдоно. Перлитнэ цехэй хүдэлмэришэд хоорондоо харилсаата хэдэн мэргэжэл шудалжа, үсөөн хүнэй хабаадалгатайгаар ехэ хэмжээнэй продукци гаргаха аргатай болоо бшуу. Тиигэжэ хүндэ ажалһаа сүлөөлэгдэһэн хүдэлмэришэд ондоо цехүүдтэ хүдэлнэ. Энэ түрүү гуримда ороодүй байхадаа, хэб даралгын 1-дэхи цехтэ багахан хэдэн бригаданууд гансал өөһэдынгөө зорилгонуудые дүүргэдэг, бэе бэеһээ дулдыданги байдаг һэн. Иигээд хүдэлмэриеэ эмхидхээд байхадаа, цехэй коллектив түсэбтэ даабаринуудаа арай шамай дүүргэдэг бэлэй. Продукциин шанар һанаһанда хүрэдэггүй һэн. Гадна слесарьнууд заһабарилһан түхеэрэлгэнүүдэй, хэб дарагша хэһэн хүдэлмэриингээ хэмжээгээр салин хүлһөө абадаг байгаа. Тиигэжэ эсэсэй продукциин түлөө хамтын харюусалга байгаагүй бшуу. Жэшээлхэдэ, слесарь ямар нэгэн түхеэрэлгын эбдэртэр миин байдаг һэн. Харин эбдэрһэн түхеэрэлгэ заһабарилжа эхилхэдэ, хэб дарагша мүн лэ миин байха баатай болодог бэлэй. Юрэдөө, Крыловай суута басни соохи хун шубуу, хабшаахай болон сурхайе һануулдаг байгаал даа.

Тиимэһээ эсэсэй продукциин түлөө тэдэнэрэй харюусалгые дээшэлүүлхэ зорилготойгоор 1984 оной эсэс багаар хэб дарагшадай бригадын коллективэй бүридэлдэ технологическа түхеэрэлгэнүүдые заһабарилдаг слесарьнууд оруулагдаа һэн. Комплексно бригадануудые бии болгохо хэрэгтэ энэмнай түрүүшын алхам болоһон юм. Томодхогдомол комплексно бригадануудые цех бүхэндэ байгуулхын тула хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулагдаа. Энэ гуримаар ажаллахадаа коллективэй гэшүүн бүхэнэй харюусалга дээшэлжэ, үндэр дүнгүүдые түйлахын түлөө оролдоно. Социалис мүрысөөнэй эмхидхэл һайжаруулагдана, үүргэ нүлөөнь дээшэлнэ бшуу. Тиигэжэ эдэ коллективүүд улам бэхижэжэ, үйлэдбэриин, социально-экономическа ямаршье зорилгонуудые урагшатайгаар бэелүүлхэ арга олгоно гээшэ. Ойлгууламжын хүдэлмэридэ онсо анхарал

хандуулбашье, урд
зорилгонуудаа зар
тэ түйлаагүйбди.
даралгын хэбэ
шиидхэгдээгүй
олон байһаар. О
хүдэлмэри абуу
цехтэ технологич
янзын процесс
абаагүй байгаабди
бригадын хүд
дунда зэргын р
гөөдэнэйнь 2,7 б
дөө, энэ талаар
шиидхэхэ асуудал

Хабсаргагдамал т
хэрэгсэлнүүдые
хэдэ хэрэгтэй
рилдаг, бүтээдэг
Улаан-Үдэдэ үгы
һээ уламжалан,
гэнүүдые заһабари
да хэды ехэ мүн
дэлмэриин саг г
на гээшэб. Жэш
даралгын нэгэдэх
хеэрэлгэнүүдые
хэрэгтэ байгша о
6500 түхэригэй
9 мянган хүнэй
дэлхэ саг гаргаша
Элдэб янзын тоно
териалнуудые ү
пункт заводто ү

Заводой цехүүд
дээгүй асуудал
дунданууд үшөө
байһаар. Хүдэлм
хёохы хүдэлмэри
хэ, бүхы эрилтэ
хүдэлмэриин һу
эмхидхэхэ, ажала
риин журам шана
лаар дутагдалнуу
дутуу дунданууд
хэрэгтэ ажал эмх
рүү онол арганууд
бэридэ нэбтэрүү
ёһотой. Мүнөө эн
ажаллажа эхилһэн
шо, хүдэлмэришэд
хандалга, харюуса
лээ.

Ажабайдалнай
байдаггүй, бурьял
жал байдаг гэжэ
Саашадаа хамты
гуримые хүгжөөх
бди. Мүнөө ажахы
гурим үйлэдбэри
хэ дурадхалнууд
шэдһөө, инженер
скэ хүдэлмэрилэгш
жо эхилээ. Үйлэд
жөөһэнэй ашаар эх
гэр байра олоор
хүн зоной һуудал
жаруулагдаха боло

И.

Улаан-Үдын гэр
комбинадай хабса
түмэр-бетон хэр
дэй заводой

БҮТЭЭСЭ ЕХЭТЭЙГЭЭР

Октябриин революциин 69 жэлэй ойе угтуулан дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоһон нарин сэмбын комбинадай коллектив байгша оной юһэн һарын түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргээ. Тиигэжэ түсэбһөө гадуур 948 мянган түхэригэй продукци худалдаһан, 127 тонно ноһо угааһан, 7 мянган дүрбэлжэн метр бүд нэхэһэн байха юм.

Байгша оной даабарие сүм бэелүүлхын түлөө мүрысөөндэ оролсожо, комбинадай хүдэлмэрилэгшэд дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абанхай ажаллана. Мүрысөөндэ хам оролсоһон предприятиин 52 бригадын коллектив, 750 хүдэлмэришэн жэлэй түсэбые болзорһоонь урид бэелүүлээ. Жэшээлхэдэ, утапа ээрэлгын үйлэдбэриин 30 хүн ерэхэ жэлэй түсэбөөр ажаллажа байнхай. Тэдэнэй тоодо ноһо һамнадаг аппарадай оператор Т. В. Данчинова, Н. А. Имехелова, шэрдэгшэ А. И. Тихонова гэгшэд оролсоно.

Үйлэдбэрилэн гаргадаг продукциин, хүдэлмэриин шанарые нарижуулан һайжаруулха хэрэгтэ тэдэнэр горитой анхарал хандуулна. Продукциин шанар һайжаруулхын түлөө мүрысөөн цехүүдэй, бригадануудай коллективүүдэй дунда дэлгэрэнхэй. Мүрысөөнэй дүнгүүд һарын туршада нэгэ дахин согсологдодог юм. Һүүлэй дүнгүүдээр ноһо илгалгын, ноһо угааха, хатаадаг цехүүдэй коллективүүд мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Мүн хүдэлмэришэд «шанарай талаар отличник» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысэнэ. Гурбадахи кварталай дүнгүүдээр комбинадай 45 хүдэлмэрилэгшэ энэ үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байха юм. Эдэ түрүү хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ноһо илгагша И. К. Лобанова, Н. Ф. Емельянова, П. М. Токмакова гэгшэдэй нэрэ соло дурдагданхай.

Арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй даабарие Октябриин революциин 70 жэлэй ой болотор сүм бэелүүлхэ гэһэн үүсхэл Зинаида Павловна Аносовагай хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив тээмэндэ гаргаба. Далита энэ үүсхэлые комбинадай хүдэлмэришэд һайшаан дэмжээд, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абажа, үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллана.

И. ГУСЛЯКОВА,
комбинадай социалис мүрысөөнэй талаар инженер.

Үнинэй һаалишад М. Рыкова, Л. Нечкина, В. Мошкина, П. Маркова гэгшэд Кабанскын районой Твороговско шубуунай фабрикын Шигаевай һүнэй фермэдэ хүдэлдэг юм. Тэдэнэр хэдэн жэл соо даажа абаһан үнеэн бүриһөө 2500—3000 килограмм һү һаажа, үнеэн бүриһөө түл абажа, тугалшадта тушаадаг зантай. Эндэхи һаалишад бултадаа дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абадаг. Түрүү һаалишад Агууехэ Октябриин 70 жэлэй ой болотор түсэбтэ арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй даабарие сүм дүүргэхэ зорилготой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һаалишан Любовь Владимировна Нечкина.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

АМЖАЛТАЯА АРЬБАДХАҺААР

Шулуутайн леспромхозой коллектив Агуу Октябриин 69 жэлэй ойе ажалай һайн амжалтануудтайгаар угтаба. Модо зөөхэ, продукци худалдаха, модо хэмжүүрлэн тайраха арбан һарынгаа түсэб тус коллектив үлүүлэн дүүргэжэ амжаа.

Эндэхи дүрбэн участогай модошод нэгэ жэгдэ һайнаар хүдэлжэ гараа. Тэрэ тоодо лесоцехэй хүдэлмэришэд жэлэй эхинһээ эршээ огто һуладуулаагүй юм. Энэ амжалтада бульдозерой машинистнүүдэй хубита ехэ. Ажалай болон дайнай ветеран В. И. Алехин дүшэ гаран жэлдэ эндэ ажаллана. Хэды үндэр наһатай болобошье, түрэл үйлэдбэриеэ орхидоггүй, анханайнгаа ульһа залиие алдаагүй зандаа. Дүршэл ехэтэй бульдозерист доодо складайхидта горитой туһаламжа үзүүлнэ. Мүн залуу бульдозерист И. И. Натков нүхэр Алехиной дүршэлые халуунаар дэмжэн абаад, мүнөө аха нүхэрһөө дутуугүй шангаар ажалай жолоо баринхай.

Жэлэй түсэб, даабаринуудые болзорһоо урид дүүргэхэ гэһэн хараа зорилготой коллективэй модо зөөгшэд үдэр бүри амжалтаяа арьбадхана. Жэшээлхэдэ, эндэхи Л. Н. Никитинэй, Д. Д. Красиковай, Е. В. Трепышкинэй толгойлдог бригаданууд халаан бүриингөө даабарие 120—130 процент дүүргэжэ амжана. Бригадын гэшүүд хоорондоо харилсаата мэргэжэлнүүдые дууһан шудаланхай, оньһон техникээ ашаг үрэтэйгөөр ашагладаг юм.

Үнинэй түүхэтэй предприятиин түлөөлэгшэд залуушуулда дүй дүршэлөө дамжуулжа, найдамтай халаание һурган хүмүүжүүлхын түлөө оролдоно. Илангаяа шадабари ехэтэй һурган хүмүүжүүлэгшэдэй тоодо Г. Л. Саломатиние, Астабига Быковае, А. Г. Мазур гэгшэдые дурдан нэрлэмээр. Эгээл иимэ хүнүүдэй һайн дуранай оролдолгоор леспромхозой коллективтэ ажалһаа гаралган, оролгон үсөөрэнхэй.

Манай корр.

МҮРЫСӨӨНЭЙ ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

ОНОЛ АРГАЯА НАРИЖУУЛНА

Совхозой отделениин түб һуурин болохо Хонхолын урда захадахи малай хуушаранги ута байрануудай орой дээгүүр шохоилдоһон наринхан модон хоолойнуудаар сагаан ууралай бушхан гараханъ эртэ үглөөгүүр элеэр харагдана. Эндэхи байрада районой ажахы бүхэнһөө асаргадаһан эрэ тугал, буруунууд түлжүүлэгдэжэ томо болгогдоод, дам саашадаа шахан таргалуулагдажа, мяханай комбинадта тушаагдадаг юм.

— Мал шахан таргалуулха энэ комплексын бригаданууд ажалаа хамтын подрядай гуримаар эмхидхэнхэй гээшэ. Тус комплексдо дүршэлтэй бэрхэ, хэхэ ажалаа табан хургандаал адли мэдэхэ шадамар малшад олон байха. Жэшээлбэл, Цыден-Доржо Бадмажапов гэр бүлөөрөө эндэ ажаллана. Цыбилма басаганиинь эхэ, эсэгэтэйгээ дахасалдан ажаллахадаа дүй дүршэлдэнь һураа гээшэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ залуушуул тус комплексдо ажаллахаяа дуратайгаар ерэдэг болонхой,— гэжэ совхозой директор Мунко Очиржапов дэлгэрэнгыгээр тайлбарилан хэлээ һэн.

Арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ эндэхи комплексын коллективэй абаһан социалис уялга, хараалһан түсэб ехэ. Үхэр бүхэнэйнгөө шэгнүүрые горитойхоноор нэмээхын тула тэжээлээ ашагтайгаар гаргашалдаг гуримтай. Үбэлэй һарануудта бүхы тэжээлээ хэршээд, талха тарянай зүйл холижо шанаржуулан буйлуулаад шахамалнуудтаа үгэдэг юм. Зунай сагта малдаа ногоон конвейерһээ тэжээл эдюулдэг һэн. Нажарай һарануудта һүрэг малаа бэлшээридэ гаргангүй, байрадань харууһалжа шахадаг болоһоной ашаар таргалуулжа, шэгнүүрыень хүсэлдүүлхэ болзорысинь нилээд хорооогоо.

— Зундаа байра соо һэрюун, һоно, батагана байхагүй, зохид лэ. Тэжээл нөөсэлһэн байбал, шахамалнуудаа бэлшээридэ гаргаһанай үлүү. Һэрюун байрада шанартай тэжээлээр гүйсэд хооллуулагдаад байһан мал шэгнүүрээ түргэн болзорто ехээр нэмээнэ. Бидэ зундаа эльгээһэн малайнгаа 80 гаран процентыень эрхим тарган гэһэн сэгнэлтэтэйгээр тушаагаабди. Тодорхойлбол, үхэр бүхэнөө дунда зэргээр 370—380 килограмм шэгнүүртэйгээр мяханай комбинадта ябуулһан байнабди,— гэжэ ахалагша үхэршэн Цыден-Доржо Бадмажапов хэлээ бэлэй.

Комплексын үхэршэд мал бүхэнөө 360 килограмм шэгнүүртэйгээр гүрэндэ тушааха түсэбтэй юм. Тиин тарган, ехэ шэгнүүртэй мал олоор тушааһандаа нэмэлтэ түлбэридэ хүртэхын тула үхэр бүхэнөө 360 килограммһаа дээшэ шэгнүүртэй болгохые оролдоно. Һүүлэй жэлнүүдтэ совхозой мал адуулагшад тарган, мяхалиг томо бэетэй үхэрнүүдые гүрэндэ тушааһанайнгаа түлөө нэмэлтэ түлбэри горитойхоноор абажа, ажахынгаа экономикые нилээд бэхижүүлһэн байха.

Дурсагдагша комплексдо ажаллагшад гаргашаяа хорооожо, продукциингаа өөрынь үнэ сэнгые эрид доошолуулхын түлөө шармайн оролдоно. Жэшээлбэл, үхэршэдэй бригадануудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоходоо хүн бүхэн продукциин шанар һайжаруулжа, гаргашыень хорооохын тула бүхы арга шадабаряа элсүүлнэ. Малшадай дунда дэлгэрүүлэгдэһэн мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолходоо экономическа дүнгүүдыень заабол зэргэсүүлэн харалсадаг гуримтай.

— Нажартаа донниго й тарилгаар ногоон конвейер хэһэмнай зохид байгаа. Энэ ургамал түргэн ургахаһаа гадна ургасатай байһаараа бусадһаа илгаатай. Бидэ харууһалжа шахахаар даажа абаһан үхэрнүүдэйнгээ тус бүриин шэгнүүрые хоногой 800—950 граммаар нэмээнэбди,— гэжэ үхэршэн Мария Бадмажапова хэлээ һэн.

Мал шахан таргалуулдаг ажахынууд хоорондын хамжаанай тус комплексын үхэрнүүдые тэжээлээр гүйсэд хангахын тула Бодонгуудай совхозой тэжээл бэлэдхэгшэд үбһэ һурилжа абахаһаа гадна шэмэ, шанартай сенаж, силос ехээр даража абана. Эндэхи комплексын мал бүри һая болотор нёдондо бэлэдхэгдэһэн сенажаар хооллуулагдаа юм. Ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдэй мэдүүлһэнэй ёһоор, совхоз жэл бүхэндэ сенаж, ороһото ургамалнуудаар хэгдэһэн силос горитойхоноор дарадаг байна.

— Байгша ондо тэжээл ехээр бэлэдхэгдээ. Үбһэн хүсэд хүрэхөөр абтаа. Манда, тобшолбол мал шахаха комплексдо үбһэн ехэ хэрэгтэй бэшэ. Ушарынь хадаа үбэлдөө үбһэ малда эдюулхэһээ урид хэршэжэ, ехэ гаргаша хэхэ байнабди. Хэрбээ үбһэнэй орондо сенаж даража абахадамнай гансашье шанарынь булюу байхаһаа гадна дахяад хэршэгдэхэгүй, үлүү гаргашагүй байна ха юм. Байгша ондо сенаж, силосэймнай траншейнүүд шэмэтэй тэжээлээр дүүргэгдээ,— гээд совхозой директор Мунко Очиржапов хөөрэнэ.

Хонхолын энэ комплексдо залуушуул олон. Цыбилмааһаа гадна Даба Хубисхалов, Буян Дамьянов ажаллана. Эндэ хоёр хүнгэн трактор даалгагданхай. Үхэршэд энэ трактораараа малдаа тэжээлыень зөөжэ оруулхаһаа гадна байра соохи аргал шабааһыень сэбэрлэжэ, бүхы хүндэ ажалаа хэнэ.

Мал шахан таргалуулха энэ комплексдо Цыден-Доржо Бадмажапов Мария Бадмажапова хоёр ажаллаһаар үнинэй. Үхэрнүүдые шадамараар хооллуулжа таргалуулха талаар өөрын дүй дүршэлтэй, онол аргатай байха. Мүнөө Бадмажаповтанай харууһалжа байһан бүлэг мал урда мэтэ шэгнүүрээ ехээр нэмээжэ, абаһан социалис уялгань жэншэдгүй дүүргэгдэнэ. Эдэ үдэрнүүдтэ Агуу Октябриин 70 жэлэй ойдо зорюулагдажа дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоһон эндэхи малшад үхэрнүүдые шахажа таргалуулха өөрынгөө онол арганuудые улам нарижуулан һайжаруулжа, урид түйлаһан амжалтаяа батадхахаар зоригжонхой ажаллана.

Вл. ЖИГЖИТОВ.

Бэшүүрэй район.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үхэршэд — Ц-Д. Бадмажапов Цыбилмаа басагантайгаа.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

СОВЕТ ОРОН ДОТОР

ТАРЯАШАД ХЭЛЭҺЭН ҮГЭДӨӨ ҮНЭН СЭХЭ

ТЕРНОПОЛЬ. Түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ Тернопольско областиин таряашад һайнаар хүдэлбэ. Элеваторнууд болон ороһо тушаан абалгын пунктнуудта тэдэнэр 600 мянган тонно ороһо оруулаа. Энэнь түсэбөөр хараалагдаһанһаа 130 мянган тонноор ехэ. Ороной амбаарта үнэтэ шэнииисэ тушааха даабари гурба дахин үлүүлэгдээ.

Намарай шэниисэ тарижа ургуулха эршэмтэй технологи хэрэглэһэнэйнь ашаар һайн ороһон абтаа юм. Бүхы таряалангай 70 процентдэ шэнэ технологи хэрэглэгдэһэн байгаа. Энэ полиин гектар бүриһөө 46,3 центнер ороһон дунда зэргээр абтаа. Зарим ажахынуудта 60—70 центнер ороһон суглуулагдаа.

Гүрэндэ ороһо худалдалга үргэлжэлһээр.

ГАЗ ОЛЗОБОРИЛОГШОДОЙ ГОРИТОЙ ХУБИТА

АШХАБАД. «Жэлэй эхинһээ хойшо түсэбһөө гадуур 800 миллион кубометр газ олзоборилогдобо. Нэгэдэлэй коллективэй энэ жэлдэ абаһан социалис уялганууд дүүргэгдээ гэжэ «Туркменгазпром» үйлэдбэриин нэгэдэлэй диспетчерскдэ бүридхэлдэ абтаһан мэдээнүүд харуулба гээшэ.

Агуу ехэ Октябриин 69 жэлэй урда тээ түйлагдаһан энэ амжалтань болбол сүл губиин хүшэр хүндэ эрхэ байдалда хүдэлдэг хэдэн мянган хүнүүдэй габшагай ажалаар хангагдаа юм. Шэнэ уурхайнуудые түргэнөөр ашаглан хэрэглэхын тулада туркмен газ олзоборилогшод ехэ хүсэлэл оролдолгонуудые гаргаһан бэб даа. Түрүү технологи хэрэглэхэдэнь, хурдадхалгада туһа нэмэри боложо үгөө.

Сэнхир түлишэ олз
ба зөөхэ талаар хүсэ
рилганууд сүл губи
данхай юм. Малайн
хайн түсэбһөө урид
лалгада оруулагда
Ази — Түб гэһэн сорго
до хэдэн миллиард
үнэтэй сэнтэй түлишэ
ри эндэһээ эльгээгд
хой.

Электростанцинууд
публикын промышлен
приятинуудые түлишэ
һайнаар, найдамтай
хын тула газ олзобо
бүхы хүсэлэл оролдо
зорюулна.

ХАРИЛСАА ХОЛ
АША ТУ

КЫЗЫЛ. Түсэблэгд
зорһоо хахад һараар
вын гол мүрэнэй
лэгшэд навигациин
нуудые бүхы дүнгүүд
гээ. Ажалай бүтээсэ
Сибириин богони
шада имагтал Тува
рилгануудта 140 мянг
кубометр модо хүргэ
сажирнууд, ерэдэй
дэб ашаан нёдондо
һээ ехээр зөөгдөө.

—Шэнэ эрхэ байдал
дэлхэдөө, транспорт
мэрие һайнаар эмхидх
гатай болоһон байна
жэ Енисейн гол мүрэн
роходствын Кызылдахи
лениин начальник О.
хэлэнэ. —Ажахын тоо
гуримаар хүдэлдэг бо
суднануудай экипаж
хёохы эдэбхи үүсхэл
лээ. Тэдэнэр модо б
шэдтэй харилсаа
хэлсээ баталжа, түсэ
дануудые эмхидхэ
нэй урда тээ хэдэн
бометр модон газа
тодо ородог байгаа
мүнөө жэлэй навига
тэ хоролто эсэ
хороо.

Эрхим шанартай
риин ашаар, рейс
рондо теплоходууд
га бага болоһон байна

Республикын соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй V съездые угтуулан

...ҮГЖӨӨЙ БАЙГУУЛАЛТЫН ШУХАЛА ШАТАНУУД

шангуудай, клубуудай, библиотекэнүүдэй, музейнүүдэй түүхые дээшэлүүлхэ, литература, искусствые саашадань хүгжөөхэ зорилго табиһан байгаа. Буряад оронда энэ талаар горитой бэрхэшээлнүүд, дутагдалнууд ушараа һэн. Олониитые элсүүлэн, соёлой байгуулгые хүтэлбэрилхэ ябадалые һайжаруулхын тула партиин обком зохёохы хүдэлмэрилэгшэдэй үргэн ехэ хуралдаа зарлажа, шухала болон асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ, республика дотор соёлые саашадань хүгжөөхэ талаар хэмжээ ябуулгануудые хараалха гэжэ шиидэбэ.

...Оперо болон балетэй театр байшан соо хүн зон дүүрэн суглараа. Съездын делегадууд, бүхэдөө 690 хүн, бүгэдэ уралда зориулагдаа. Тэдэнэй дунда — литература, искусствын элитэ ажал ябуулагшад, эрдэмтэд, хүдөөгэй клуб, библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд ба 25 зүйлдэ «Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоһон, 16 хүн республикын Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байна.

Съездын зүблэхэ зүйлдэ республика дотор бэелүүлэгдэдэг соёлой барилгын талаар зорилгонууд, Буряад ороной соёлой эмхи зургаануудай хүдэлмэриин байдал болон тэрэниие һайжаруулха тухай асуудалнууд табигдаа.

Буряад ороной соёлые саашадань дээшэлүүлхэйн түлөө гурбан жэлэй хэмжээ ябуулга съезд соносхобо. Тэрэнэй үедэ промышленностиин түбүүд, хүдөө ажахые, үйлэдбэридэ, ажахынуудта ажалшадай соёл болбосоролые һайжаруулха, хүн зоной юрэнхы һуралсалые болон политическэ хүдэлмэриие һайжаруулха, хүдөөгэй клубуудай, библиотекэнүүдэй хүдэлмэриие эдэбхижүүлхэ, һуурин тосхонуудта радиофикаци дүүргэхэ гэжэ түсэблэгдээ.

Съезд ажалшадай дунда ябуулдаг политическэ-хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ бүхы интеллигенциые элсүүлхэ зорилго табиба, Буряадай соёл, эрдэм ухаанай, литература, искусствын, ардай гэгээрэлэй, элүүрые хамгаалгын хүдэлмэрилэгшэдэй, промышленностиин, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй хандалга-бэшэгтэйгээр хандаһан юм.

Съездын шиидхэбэринүүд КПСС-эй обкомой пленум, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн һэн. КПСС-эй обком, республикын Министрнүүдэй Совет соёл болбосоролой гурбан жэл үнгэргэхэ тодорхой хэмжээнүүдые баталба. 1958—1960 онуудта соёлой эмхи зургаануудай барилгын түсэб тусхай тоогоор хараалба. Соёлой гурбан жэлэй хэмжээ ябуулгын үедэ КПСС-эй обкомой, Министрнүүдэй Советэй дамжуулагдадаг хоёр Улаан туг тогтоогдоһон байна. Мүрысөөнэй дүнгүүд квартал бүхэндэ согсологдог һэн.

Съездын һүүлээр олониитын үргэн ехэ хүдэлөөн эхилжэ, соёлой хүдэлмэрилэгшэд зохёохы дэбжэлтэ, үүсхэлтэйгээр ажаллажа захаһан байна. Соёлой эмхи зургаануудай барилгада ехэ анхарал табигдаа. 1958—1960 онуудта клубуудай 155 байшан, 77 библиотекэ, 135 кулуба, 222 улаан булан, 7 кинотеатр, юрэнхы һуралсалай 108 һургуули, хүүгэдэй 140 сэсэд, ясли, 21 больница, колхозууд болон ажахынуудай барилганууд бодхоогдоо.

республикын ажамидаралай гоританууд байгаа. 1960 ондо Зүүн-Сибириин соёлой институдай нээгдэһэн, мүн соёл-гэгээрэлэй һургуулиин үндэһэн дээрэ Улаан-Үдын соёл-гэгээрэлэй училищиин байгуулагдаһан ушар соёлой талаар ушар хала үйлэ хэрэгтэй болоһон юм. Буряадай искусство, литературын түйлалтанууд 1959 оной ноябриин 27-һоо декабриин 8 болотор үнгэрһэн II декадын үедэ харуулагдаа.

1961 оной июль соо зарлагдаһан соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй II съезд соёл болбосоролые дээшэлүүлгын гурбан жэлэй дүнгүүдые согсолоод, республика дотор соёлой байгуулалтын саашанхи зорилгонуудые тодорхойлоо. Соёлой эмхи зургаануудые, барилгын болон тэдэнэй хүдэлмэриие һайжаруулгын талаар амжалтануудые түйлаһан Мухар-Шэбэрэй район соёл болбосоролой дээшэлүүлгын гурбан жэлдэ илаһан дээрэ тоологдоо. Энэ хэмжээ ябуулгын үедэ һайн дүнгүүдые түйлаһан Бэшүүрэй, Загарайн, Кабанскын, Железнодорожно районууд тэмдэглэгдэбэ.

Нэгэсэлһэн дүй дүршэлдэ түшэглэн, соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй II съезд 1961—1964 онуудта соёл болбосорол дээшэлүүлгын хэмжээ ябуулга соносхобо. Тэрэ хүтэлбэриин ёһоор ...

совхозуудай ниитын соведүүд хүдэлжэ захалаа.

Буряадай АССР-эй соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй III съезд (1965 оной январь) соёл болбосорол дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлэй дүнгүүдые согсолоод, саашанхи үеын зорилгонуудые зүбшэн хэлсээ юм. Совет соёлой хүгжэлтын эхи табиһан Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ой дүтэлжэ байгаа. 1965—1967 онуудта бэелүүлэгдэхэ хэмжээ ябуулганууд хараалагдаа һэн.

Эдэ жэлнүүдтэ соёлой барилгада табигдадаг капитальна һомололгонууд эрид дээшэлбэ. Колхоз, совхозуудай юлзо оршонуудай ургаһанай ашаар соёлой, элүүрые хамгаалгын эмхи зургаанудай, һургуулинуудай байшангуудые бодхоохо талаар тэдэнэй арга боломжонууд үргэдэбэ.

Өөһэдынгөө үүсхэлээр барилга үргэнөөр дэлгэрһэн байна. Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ой болотор 125 шэнэ клуб, соёлой байшан, 73 библиотекэ ашаглагдаа. Соёлой эмхи зургаануудта имагтал хоёр жэл соо 274 мэргэжэлтэ эльгээгдээ. Клубууд, библиотекэнүүдтэ Буряадай АССР-эй, РСФСР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэтэй 70 гаран хүн хүдэлжэ байгаа. 1967 ондо соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй өхөхэн бүлэг орден, медальнуудта хүртөө. Соёлой эдэбхитэдэй оролдолгоор соёлой олохон байшангууд, клубууд, библиотекэнүүд ажалшадай оюун бодолоо дээшэлүүлгын, амаралтын ёһотой түбүүд болоо юм. 1966—1967 онуудта республика дотор үнгэрһэн уран һайханай харалгануудта 41 мянга гаран хүн хабаадаа. 1967 оной февраль соо Эрхүүдэ үнгэрһэн зональна харалгада республикымнай бүхы түлөөлэгшэд бүхэроссин харалгын лауреадуудай нэрэ зэргэдэ хүртөө гү, али нэгэдэхи, хоёрдохи шатын дипломуудаар шагнагдаа бэлэй.

Соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй IV съезд 1967 оной январь соо болобо. Хоёр жэлэй дүнгүүдые хаража үзөөд, съезд түйлагдаһан амжалтануудые тэмдэглэжэ, соёлой эмхи зургаануудай хүдэлмэридэ ушардаг дутуу дунданнуудые элирүүлээ юм. 1966—1970 онуудта соёлой эмхи зургаануудай материально-техническэ баазые хүгжөөлгын табан жэлэй түсэб съезд дээрэ баталагдаһан, районой түб бүхэндэ соёлой эмхи зургаануудай комплекс байгуулха, мэргэжэлтэдээр эдэ эмхи зургаануудые бүри һайнаар хангаха, хүн зоной дунда ябуулдаг соёлой-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин түхэл янза, удхые баяжуулха, хэмжээень дээшэлүүлхэ зорилгонууд табигдаһан байна.

Наймадахи табан жэлэй үедэ Буряадай АССР-тэ соёлой барилгын талаар горитой амжалтанууд түйлагдаһан байгаа. Клубууд, библиотекэнүүдэй олон байшангууд баригдаа, соёлой эмхи зургаануудай материально-техническэ бааза һураггүй һайжараа. Жэшээнь, имагтал Соёлой министерствэдэ мэдэлтэй клубууд, соёлой байшангуудта харалгын залнууд соохи һууринуудай тоо 35,4 мянганһаа (1965 ондо) 53,8 мянга хүрэтэр (1970 ондо) дээшэлээ. Бүхы районуудай түбүүдтэ соёлой эмхи зургаануудай комплекснууд: соёлой байшангууд, библиотекэнүүд, хүүгэдэй хүгжэмэй һургуулинууд, арадай театрнууд, ансамбль, хоорнууд, музейнүүд хүдэлөө. Хүдөөгэй хүн зониие соёлой талаар хангадаг эмхи зургаанууд олошороо. Соёлой эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй тоо дээшэлжэ, шанарай талаар бүридэлынь һайжараа. Эрхимүүдэй дунда клубай хүдэлмэрилэгшэд Ш. Ахмадулин, В. Баторов, А. Галсанов, Е. Курапов, А. Ямбиков, библиотекарьнүүд Е. Брун, В. Дорофеева, П. Козулина, А. Сощенко, киносетиин хүдэлмэрилэгшэд А. Жуков, Б. Лыкшитов, М. Олейников, Э. Цыбенов болон бусадые нэрлэлтэй. Д. Бадмаев, П. Бомштейн, А. Варанкин, И. Голендухина, А. Горох, Р. Ешонов, В. Зимин, С. Каллиопи, А. Кудрявцев, Л. Лобозеров, А. Морозов, Т. Полозова, Ф. Рыжаков, М. Урончина уран һайханай хүдэлмэридэ бэлиг шадабаряа элсүүлээ юм.

Наймадахи табан жэлэй туршада дэлгэрһэн «Эрхимээр хүдэлдэг клуб», «Эрхимээр хүдэлдэг библиотекэ», «Клубуудай хүдэлмэриин отличник», «Библиотекэнүүдэй хүдэлмэриин отличник» гэһэн нэрэ зэргэнүүдтэ хүртэхын түлөө республиканска мүрысөөн, киногой хүдэлмэрилэгшэдэй мүрысөөн соёлой эмхи зургаануудай хүдэлмэриие һайжаруулха талаар ехэ үүргэ дүүргэһэн байна. 1969 онһоо хүдөөгэй районуудай соёлой үдэрнүүд Улаан-Үдэдэ, хожомынь ажахынуудай үдэрнүүд районой түбүүдтэ үнгэргэгдэжэ захалаа.

Соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй съезднүүд соёлой барилгын шэнэ шатын эхинтэй холбоотой байһан гэжэ тобшолхоор.

Республикын соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй һүүлшын, дүрбэдэхи съездһээ хойшо хори шахуу жэл үнгэрөө. Совет Буряад ороной соёл болбосорол тэрэ гэһээр урагшаа ехэ алхам хээ. Гэхэ зуура энэ үе соо дутуу дунданууд, шиидхэгдээгүй асуудалнууд үсөөн бэшээр элирүүлэгдээ.

Ороной социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхалга, хүнэй үүргые дээшэлүүлгэ совет обществын оюун бодолые, соёл болбосоролые саашадань хүгжөөлгэтэй таһаршагүй холбоотой. «Соёлой талаар политикын гол зорилгонь хадаа хүнүүдтэ бүхы шадабаряа харуулха эгээл ехэ арга боломжо олгохо, тэдэнэй ажабайдалые оюун ухаанай баялиг ехэтэй, олон янзын болгохо хэрэг мүн гэжэ парти тоолоно. Энэ талааршье һайн шэнжэтэй эрид хубилалта түйлажа, хүн зоной ухаан бодолой хүсэл зорилгонуудые улам бүри гүйсэдөөр хангахаар, тэдэнэй эрмэлзэл оролдолготой зохилдохоор соёлой хүмүүжүүлгын бүхы хүдэлмэриие эмхидхэхэ шухала»,— гэжэ партиин XXVII съездэ КПСС-эй ЦК-гай табиһан Политическэ элидхэл соо хэлэгдэһэн байгаа.

Энээнһээ уламжалан, XII табан жэлдэ республикын социально-соёлой хүгжэлтые хурдадхаха, соёлой бүхы эмхи зургаануудай ажал ябуулгые хубилган шэнэдхэхэ талаар ехэ зорилгонууд табигдаа. Байгша оной ноябриин 21-дэ зарлагдаһан Соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй V съезд Буряадай АССР-эй соёлой хүгжэлтын дүнгүүдые согсолжо, КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан, XII табан жэлдэ соёлой болон искусствын эмхи зургаануудай хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха талаар тодорхой хэмжээ ябуулгануудые хараалха юм.

Е. САНЖИЕВА,
Зүүн-Сибириин соёлой институдай багша.

Социалис оронуудаар

ГАВАНА. Үйлэдбэриин ашаүрые дээшэлүүлхэ, ажалай журам һайжаруулха шиидхэбэри Кубын металлургическа болон металл болбосоруулгын промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй национальна профсоюзай ээлжээтэ съезд дээрэ батлан абтаба. Ороной 150 предприятиие түлөөлһэн 250 мянга гаран делегат тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадалсаа.

Кубын Компартиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Кубын Ажалшадай профцентрэй генеральна секретарь Р. Вейга съезд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, хараалагдаһан түсэбүүдые дүүргэхын тула бүхы хүсэлэл оролдолгонуудаа элсүүлхэ, ажалдаа һайнаар хандаха шухала гээд тэмдэглэлээ. Ороной зарим предприятинуудта салин хүлһэнэй хуушарһан нормо шэнээр хаража үзэхэ жэл эмхидхэхэ талаар дутуу дунданууды усадхаха гээшэ профсоюзуудай организацинуудай гол зорилгонуудай нэгэниинь болоно. Дутуу дунданнуудые болон таарамжагүй ябадалнуудые үгы болгохо, коммунис үзэл бодол бэхижүүлхэ талаар Кубада ябуулагдажа байһан хүдэмэриие тайлбарилха зорилготойгоор ажалшадай дунда политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үнгэргэхэ шухала гээд Р. Вейга тэмдэглэбэ.

СОФИ. Болгариин индустриальна болон окружной томо түб болохо Стара-Загорто «Биодез» гэжэ нэрэтэй шэнэ технологическа түб байгуулагданхай. Эдеэ хоолой промышленностиин предприятинуудта гарадаг үлөэдэһые түрүү биологическа аргаар буйлуулха, арадай ажахын олохон һалбаринуудта хэрэгтэй шэнэ материалнуудые байгуулха зорилго эндэ шиидхэгдэхэ байна. Научна болон үйлэдбэриин баазые нэгэдүүлхэ зорилготойгоор тус түб промышленна предприятинуудай, эрдэм шэнжэлгын, институдууд болон дээдэ һургуулинуудай хорин нэгэн коллективые хамтадхаа юм. Эндэ бии болгогдоһон шэнэ технологи, шэнэ материалнууд болон шэнэ техникэ зохихо предприятинуудта шалгагдаха, тиигэжэ тэдэниие үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ болзорые эрид хороохо арга олдохо байна.

БУДАПЕШТ. Ороной индустриальна томо түб болохо Шальготарьянай предприятинуудта «Хани барисаанай вахтада — ажалай шэнэ түйлалтанууд» гэһэн уряа доро коммунис субботник боложо үнгэрбэ. Аха дүү социалис оронууд, нэн түрүүн Советскэ Союз тус хотодо үйлэдбэрилэгдэдэг олохон хэрэгсэл зүйлнүүдые захижа абадаг юм. Шальготарьянска металлургическа комбинадай хүдэлмэришэд коммунис халаанай туршада 200 гаран тонно прокадай зүйлнүүдые бүтээн гаргаа. Эрэшүүлэй болон эхэнэрнүүдэй мүнөөнэй хэдэн зуугаад пальто, хүүгэдэй элдэб янзын хубсаһа хунар хотын оёдолой предприятида бэлэн болгогдоо. Ажалай халаанай үедэ ажаллажа олдоһон мүнгэ хүүгэдэй саадууд болон һургуулинуудай, спортивна объектнүүдэй, амаралтын байшангуудай барилгада эльгээхэ гэжэ эндэхи предприятинуудай коллективүүд шиидхээ юм.

ПРАГА. Зүүн Словакиин Вельке-Капушани хотодо газ дамжуулха сорго хоолойн компрессорнэ станци дээрэ 25 мегаватт хүсэтэй онсо шухаг электродвигателиин туршалганууд амжалтатайгаар үнгэрбэ. Мүнөө үедэ компрессорнүүдые хүдэлгэхын тулада хэрглэгдэдэг 6 мегаватт хүсэтэй газай турбинануудые шэнэ электродвигатель һэлгэхэ байна.

Уласхоорондын экономическа нэгэдэлэй, СССР-эй ба ЧССР-эй хоорондохи эрдэм-техникын талаар харилсаа холбооной удаан болзорой программын хэмжээгээр «ЧКД—Прага» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлдэ шэнэ түхеэрэлгэ зохёогдоо юм.

хай дэлгэрэнгыгээр удхалан хөөрэхэ, мэдээсэхэ хэрэг болоно. Жэшээнь, технологическа линиин оператор, слесарь, барилгашан, токарь, наймаалагша гэхэ мэтэ мэргэжэлтэй үхибүүд танилсана. Тэрэшэлэн дээрэ нэрлэгдэһэн мэргэжэлтэд нютагтамнай дуталдана гэжэ үхибүүд мэдэхэ болонхой.

Энэ библиотекэдэ мэргэжэл шэлэхэ үхибүүдтэ зорюулагдаһан хэмжээ ябуулганууд эмхидхэгдэнэ. Тээмэн дэ «Мэргэжэлнүүдэй календарь» гэһэн тусхай долоон хоног үнгэргэгдэһэн байна. «Хүдэлмэришэн — омогорхомо нэрэ хүндэ», «Тарияашадта — алдар соло!» гэжэ нэрлэгдэһэн номуудай выставкэнүүд эндэ эмхидхэгдэв. Тиихэдэ мэргэжэлнүүд тухай һонирхолтой диспут Каменскын 2-дохи дунда һургуулида үнгэргэгдэһэн байна. Хүндэлэлэй самбарай дэргэдэ библиотекарь Н. Сивцовагай хэһэн хөөрэлдөөн үхибүүдтэ илангаяа һайшаагдаа. Элдэб олон мэргэжэлтэй эрхим хүнүүдтэй тэдэнэр танилсаа бшуу.

Р. КУЗЯКИНА,
хүдөө бэшэгшэ.
Кабанскын район,

...ГТЫ: ТҮРҮҮ ДҮЙ ДҮРШЭЛ

...ЫНГӨӨ ДУРААР

ной хэрэггүй гэжэ дуулахадаа баярлаа һэн аабзабди даа,— гэжэ Георгий Алексеевич хэлэнэ.—Мүнөө байраа өөрынгөө дураар шэмэглэн гоёожо дүүргэхэ болобобди.

Ямаршье бэдэрэлгэ, зоболонгүйгөөр абаһан нэмэлтэ материалайнгаа түлөө 130 түхэриг гаргашалаад, абтаха байра соогоо хэһэн хүдэлмэриингөө түлөө тэрэ мүнгэнэйнгөө ехэнхи хубиие гэдэргэнь бусаажа абаабди гэжэ ганса Шевцовтон бэшэ, барилгашадшье баяртайнууд. Байра абаха хүнүүдэй гэр бүлөөрөө барилга дээрэ ерэжэ хүдэлхэдэнь, бүхэли бригада сүлөө гаража, ондоо барилгада ябуулагдаа бшуу. Тэрээнһээ гадна ажалай шанарай тухай гомдолнууд барилгашадта орохогүй байна ха юм.

— Энэ гэртэ түрүүшынхиэ туршалга хэбэбди,— гэжэ «Ростсельмашай» заводоуправлениин профкомой түрүүлэгшэ В. Белоусов хөөрэнэ. — Тэрэмнай һайшаагдаа. Мүнөө баригдажа байһан гурбан гэртэ предприятиин хүдэлмэрилэгшэдэй долоон зуун гэр бүлэ байрануудаа түхеэржэ эхилэнхэй.

В. БОНДАРЕНКО,
ТАСС-ай корр.
Ростов-на-Дону.

БҮМБЭРСЭГ ДЭЛХЭЙН ОРОНУУДТА

ЯПОН

Энэ хүн (зүүн гарһаа) Риого Момота гэжэ нэрэтэй. Тэрэ 67 наһанайнгаа 40-ень шахуу өөрынгөө дуратай хэрэгтэ — аквариумай загаһа үсхэбэрилгэдэ зорюулаа. Момота эртэ үглөөнһөө үдэшэ орой болотор городууд, тосхонуудаар аяншалжа, өөрынгөө продукци хүн зондо дурадхадаг юм. Гэрэй аквариумда амидардаг хоморой зүйлэй загаһан тухай тодорхой мэдээсэл абахаһаа гадна аквариумна ургамалнууд болон тэрээн соо амидардаг загаһан, хорхойнууд тухай һонин юумэ дуулажа болохот. Юуб гэхэдэ, тэрэ энэ талаар айхабтар гүнзэгы мэдэсэтэй.

Джапан пресс — ТАСС-ай фото.

ИТАЛИ

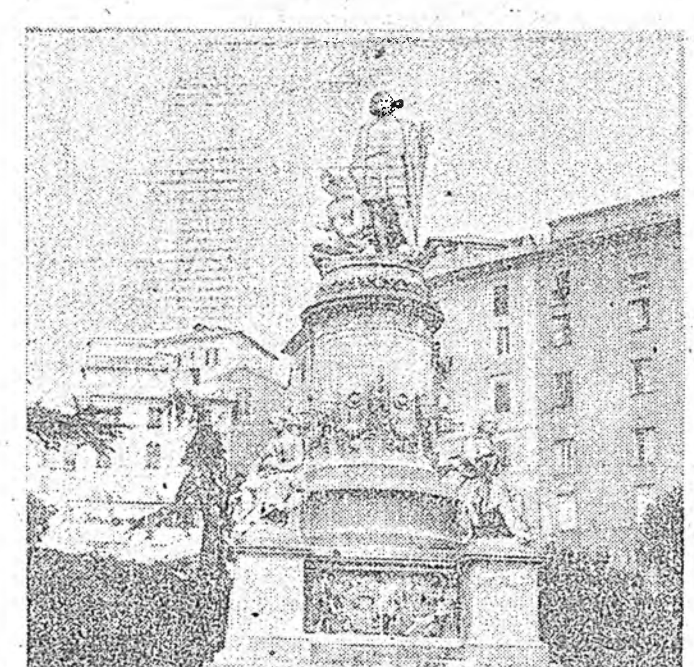

Генуя хото Италиин хойто зүгтэ оршодог. Генуэзскэ тохойн эрьеэр гушаад километрэй зайда тэрэ һунанхай. Энэ хото дундада далайн томо портнуудай нэгэн, ороной промышленна болон соёлой түбүүдэй нэгэн юм. Манайээрын урда тээхи 5-дахи зуун жэлһээ мэдээжэ хүушанай һууринай дэбисхэр дээрэ Генуя бии болоһон байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Христофор Колумбын дурасхаалда табигдаһан хүшөө. Далайгаар тамардаг суута энэ хүн тус хотодо түрөө гэжэ Генуя хотодо ажаһуугшад омогорходог.

ТАСС-ай фотохронико.

ТАСС АПН

ХИЛЫН СААНАҺАА

УЛАСХООРОНДЫН СҮҮДЭЙ ШИИДХЭБЭРИ ТУХАЙ

НЬЮ-ЙОРК. ООН-ой Генеральна Ассамблейн 41-дэхи сессиин генеральна комитет Никарагуагай дурадхалые дэмжэжэ, «Никарагуадахи сэрэгэй шэнжэтэй байдал, тэрээндэ эсэргүү ябуулга гэһэн хэрэг тушаа уласхоорондын сүүдэй 1986 оной июниин 27-до абаһан шиидхэбэри тухай» асуудалые сессиин зүблэхэ зүйлдэ дары оруулхые дурадхаба. Никарагуада эсэргүү американ ээрхэг түримхэй ябуулгые буруушааһан, тэрэниие болюулхые уряалһан ООН-ой сүүдэй гол зургаанай энэ шиидхэбэриие бэелүүлхэеэ США арсаһан байгаа.

Никарагуаһаа ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэлгэтэ эмхи энэ гутамшаг муухай дайн байлдаанай шэнэ ушар баримтануудтай уласхоорондын эмхиие танилсуулаа. Тарияашадые хулгайлалга, амгалан тайбан хүнүүдые алалга, һургуулинууд болон больницануудые галдажа шатаалга, кооперативуудые, хүүргэнүүдые, харгынуудые үгы хэлгэ, үхэр малыень буляажа абалга—эдэ бүгэдэ никарагуан арадта эсэргүүгээр США-гай хархис хүсэнүүдэй үүдхэжэ байдаг гэмтэ ябуулганууд болоно. Энэ ороной арад түмэнэй эрхэ сүлөөтэй болохо гэһэн хүсэл эрмэлзэлые США хүлһэнэй бандануудай гараар һүнөөхые оролдожо байна гэжэ Никарагуаһаа ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэлгэтэ эмхиин Генеральна Ассамблейн болон Аюулгүйн Совэдэй тусхай документ болгогдожо тараагдаһан бэшэг соо хэлэгдэнэ.

ЯДЕРНА БУУ ЗЭБСЭГГҮЙ ЗОНО БАЙГУУЛХА

НЬЮ-ЙОРК. Манай газар нютагые империалис гүрэнүүдэй ядерна буу зэбсэгүүдые туршалгын полигон болгожо эхилһээр 40 жэлэй харата муухай ябуулгада эсэс табиха эрилтэтэйгээр Номгон далайн урда хубиин арадууд хандана. Ядерна буу зэбсэггүй зоно байгуулхые тэдэнэр эрилтэ табина гэжэ Шэнэ Зеландиһаа ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшэ Дэвид Макдауэлл ООН-ой Генеральна Ассамблейн нэгэдэхи комитедтэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ. Австралиин, Фиджиин, Папуагай, Шэнэ Гвинейн, Баруун Самоагай, Соломоново аралнууд ба Вануатугай үмэнэһөө тэрэ үгэ хэлэбэ. Дэлхэйн энэ районда ядерна буу зэбсэггүй зоно байгуулха тухай договорто Номгон далайн урда хубидахи 10 орон гараа табиһан, тэдэнэй табанииинь энэ договорые эсэслэн баталһан байна гэжэ Д. Макдауэлл тэмдэглээ. Гэбэшье тэдэнэй бултанай буруушаажа байгаашье һаань, Номгон далайн урда хубида ядерна тэһэлэлгэнүүд үргэлжэлүүлэгдэһээр. Энээнтэй дашарамдуулан, Атолла Муруроада ядерна туршалгануудаа болюулхыень Шэнэ Зеландиин түлөөлэгшэ Францида хандаһан байгаа.

КОНТАДОРСКО БҮЛЭГЭЙ БА ДЭМЖЭЛГЫН БҮЛЭГЭЙ ЗҮБЛӨӨН

МЕХИКЭ. Контадорско бүлэгэй ба дэмжэлгын бүлэгэй зүблөөн Мексикын ниислэл хотодо нээгдэбэ. Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшонор тэрээндэ хабаадана. Түбэй Америкэдэхи байдалые эбэй ёһоор гуримшуулан шиидхэжэ, эсэсэй эсэстэ тус районой оронуудай «Эб найрамдалай, харилсаанай актда» гар табюулха талаар хоёр бүлэгэй гаргаһан хүсэлэл оролдолгонуудта туһалха гээшэ Контадорско бүлэгтэ ородог Венесуэлын, Колумбиин, Мексикын ба Панамын, мүн дэмжэлгын бүлэгтэ хабаатай Аргентинын, Бразилиин, Перугай, Уругвайн түлөөлэгшэдэй хабаададаг уулзалгын гол зорилго болоно.

Түбэй Америкэдэхи байдалай орёо түгшүүритэй болоод байһандань бүхы Латиин Америкэ һанаагаа зобожо байна гэжэ Мексикын гадаадын хэрэгүүдэй министр Бернардо Сепульведа, зүблөөнэй нээгдэһэнтэй дашарамдуулан журналистнуудай урда үгэ хэлэхэдээ, мэдүүлээ. Түбэй Америкэдэ амгалан тайбан байдал хангахын түлөө уулзалгада хабаадажа байһан бүхы оронууд эдэбхитэйгээр тэмсэнэ гэжэ мексикан министр хэлэбэ.

Мексикын хэблэлэй тэмдэглэһэнэй ёһоор, Никарагуада эсэргүүгээр США-гай ээрхэг түримхэй ябуулга үүдхэһэнһээ уламжалан, бүхы Латиин Америкын һанаата боложо байһые найман ороной түлөөлэгшэдэй шэнэ уулзалга элирхэйлэн гэршэлнэ.

ИНДИРА ГАНДИИН ДУРАСХААЛАЙ ҮДЭР

ДЕЛИ. Гашуудалта үдэрые — республикын гүрэнэй ба политическэ элитэ ехэ ажал ябуулагша, урдын премьер-министр, Индиин Национальна конгресс (И) гэдэг хүтэлбэрилхы партиин ударидагша Индира Гандиин наһа бараһаар хоёрдохи жэлые энэдхэг арад октябриин 31-дэ тэмдэглэбэ.

Эртэ үглөөгүүр Индиин премьер-министр Раджив Ганди, Индиин правительствын гэшүүд, штадууд болон союзна газар дайдын олон губернаторнууд ба ахамад министрнүүд, политическэ болон ниитын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад Индира Гандиин дурасхаалда зорюулагдаһан ёһололдо хабаадаба. Тэрэнэй бэеын үнэһэн шарилай табигдаһан газарта бодхоогдоһон мүнхэлэлгын комплексдо энэ ёһолол үнгэргэгдэһэн байгаа.

МАРТАГДАХАГҮЙ, ХОДОДОО МҮНХЭЛ...

Хорин нэгэдэхи дунда hургуулида үхибүүдые коммунис үзэл бодолтойгоор, социалис Эхэ ороноо, совет арад түмэндөө үнэн сэхэ ябахаар хүмүүжүүлхэ hургаха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаг. hуралсалай жэлэй эхиндэ, түрүүшын хэшээл тус hургуулиин хорёод гаран онуудаар эндэ hураhан, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу Эхэ дайнай илалта түгэс дүүрэжэ ябаха үеэр баатарай үхэлөөр унаhан Советскэ Союзай Герой Дарма Жанаевта зорюулан үнгэргэхэ гэhэн hайн hайхан заншал бии болонхой.

Дайнай урда тээхи жэлнүүдтэ энэ hургуули дүүргэhэн hурагшадай гарган үүсхэл эдэбхэер Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу Эхэ дайнда хабаадалсан, элдэб фронтнуудаар шэн габьяа гарган унаhан багшанар болон hурагшадта зорюулагдаhан Алдар Солын хүшөө бодхохо гэhэн шиидхэбэри абтаа бэлэй.

Тэрэ шиидхэбэриин баталагдаhаар хэдэн жэлэй үнгэрөөд байхада, совет арад зоной, бүхы дэлхэйн хүн түрэлтэнэй Агуу Эхэ Илалтын алдарта 40 жэлэй ойн баярта бэлэдхэлэй ябажа байха үеэр Зүүн Сибиpиин технологическа институтай студент Александр Бадмаевай зохёоhон (энэ нүхэрнай конкурсдо хабаадалсажа, түрүү hуури эзэлhэн) проектээр хүшөө бодхоогдоо бэлэй.

Хори hууринай Октябрьска гудамжаар нэгэдэхи дунда hургуулиин дэргэдэхи энэ хүшөөгэй хажуугаар шахаа тангаригаа үгэhэн мэтээр гэшхэлэн гарахадамнай:

«Хатуу замда мордоhон
Хайрата аха нүхэдни
Хари холын газарта
Хаагуур нойрсон хэбтэнэбта
 даа!
Хүдөөлүүлэгдээ юм гүт
 даа, үгы гү,
Хүүр дээрэтнай хэн
 байгшаб!
Нииты булааша дээрэ
Нэрэнүүдтнай бии юм гү
 даа!
Зүгөөр зэрлиг дайсантай
Зүрхэтэйгөөр тэмсэлдэнтнай
Бидэнэ. ороноо хамгаалан
Бэеэ гамнангүй орхиhыетнай
Мэдэн. мэдэн
 омогорхонобди...
Мэндэл бусахаа ялалайта
 даа!» —

гэhэн Буряадай АССР-эй арадай поэт Дамба Жалсараевай бэшэhэн мүрнүүд эжэлүүдгүй сэдьхэлдэм жэнхинэн зэдэлхэдэл гэдэг.

Хүшөөгэй энгэр тала дээрэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай ордендэ ялалта, «Эхэ ороной түлөө ами наhаяа үгэгшэдэй бэшээтэй тэмдэглэгдэнэ. Баатар зоригто хүбүүдэй нэрэ, обогууд бэшээтэй. Тэдэнэй нэрэ hубариглан хүшөө тэбэрин байна. Хажуудань Улаан туг намилзана. hурагшадай хүүхэ парта. Энэнь ямар гүн гүнзэгы удхатай гээшэб?! Улаан туг hүлдэмнай хэзээ ходо hамилзан байхал. Ямаршье үе сагта жабхаланта hайхан дэлхэй дээрэмнай hурагшын партын саана hууха үхибүүн наhан жаргалаа эдлэн. хэтын заяанда байхал!

Совет хүн зон Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөө хамгаалан, амгалан тайбан байдалай түлөө ами наhаяа хайрлангүйгөөр үнэhэн эрэлхэг зоригто сэрэгшэ хүбүүдэйнгээ нэрэ обогые мартагдахагүй, мүнхэлэн ябаха!

Партиин XXV съездын делегат Хорин нэгэдэхи дунда hургуулиин математикын багша Дарима Евдокимовна Болдоноватай уулзажа хөөрэлдэхэдэмнай, тэрэ иигэжэ хэлэбэ:

—Энэ хүшөө дээрэ далан хоёр сэрэгшэдэй нэрэ, обогууд бэшээтэй. Гэдэнэй хоёрынь манай багшанар байhан. Бэшэниинь дайнай урда тээхи жэлнүүдтэ эндэ hураhан, манай hургуули дүүргэгшэд болоно. Илангаяа баатаршаа гарган унагшадай тоодо дайнай түрүүшын жэлдэ дунда hургуули дүүргэгшэд олон юм. Тэдэнэй тоодо Артем Беликов, Содном Самбатов, Сергей Осоров, Александр Пладинин болон бусад оролсоно.

— Эдэ хүбүүд ямар бэрхэ, ямар хурдан, hүбэлгэн ухаатай байhан гээшэб?! Дунда hургуули магтаалай грамотануудтайгаар дүүргэhэн байха юм,— гэжэ дайнай ветеран, Буряадай АССР-эй соёлой габьяата худэлмэрилэгшэ Жамьян Бадмаев хамта hураhан Самбатов, Осоров, Найдан Михайлов гэгшэд тухай хани халууНаар хэлээ бэлэй.

Хорин нэгэдэхи дунда hургуулиин hурагшад хүшөө дээрэ бэшээтэй байhан баатар сэрэгшын ямар хүн байhан тухай бултыень мэдэжэ абаха гэжэ оролдоно. Энэнь hайшаалтай.

Мэнэ hаяхан болотор 1941 оной зун дайнай эхилхын урда тээхэнэ дунда hургуули дүүргэhэн, лётчик Александр Пладининай хуби мэдэгдэнгүй байhан. Хэдэн жэлэй саада тээ Будапешт шадарай хадалиг газарта унаhан совет самолёдой үлэгдэл олдоо бэлэй. Тиихэдэ дайшалхы энэ машинын экипажай гэшүүдэй нэгэн Александр Пладинин байhан гэжэ тодорбо. Иигэжэ дайнай дүүрэhээр дүшэ гараН жэлэй үнгэрөөд байхада. хаана. хэзээ, ямар даабари дүүргэжэ тэрэнэй наhа бараhаниинь мэдэгдээ.

Тюмень хотодо ажаhуудаг врач Дмитрий Васильевич Юдин хадаа 1972 ондо «Правда Бурятии» газетэдэ «Огонь на себя» гэhэн статья дотор Хабаровскын сэрэгэй училищида хамта hураhан Зиндра Цыбикдоржиев тухай бэшэхэдээ, 1942 оной август соо Старая Русса шадар тэрэнэй наблюдательна пунктыень дайсанай хүреэлхэдэ. өөр тээшээ буудахыень эрилтэ хэжэ гуйhан байха юм гэжэ мэдээсээ hэн.

Иимэ хатуу зоригтой нүхэртэй байhанаа офицер Юдин ехэтэ омогорхон мэдүүлээ бэлэй.

Зиндра Цыбикдоржиевай фронтhоо эльгээhэн олон тоото бэшэгүүдые өөрынгөө нюдөөр хаража уншахадаа, тэрэнэй ажабайдалтай, Эхэ ороноо, арад зондоо аргагүй ехэ дуратай байhаниие мэдэжэ абаа хүм.

«Хорото фашис дайсаниие үзэн яданаб. Гёте, Бетховенэй орон иимэ хара золигуудые яажа түрөө гээшэб? Хаанаhаа иимэ хүнүүд, хүнүүд гэхээр бэшэл даа, гарана, түрэнэ гээшэб? Эдэниие яажа газар дайда тэсэнэб? Иимэ амитадай дэлхэйе эзэмдээ hаань, юун болохонь бэ? Тиимэ юумэн болохогүй даа.

Манай хэрэг зүб, бидэ илахабди.

Зиндра», гээд...

Хорин музейдэ табигдаhан хори гаран бэшэгүүдэйнь нэгэн сооhоо буулган абтаhан эдэ мүрнүүдые дурдан харуулха гэжэ шиидээб. Юуб гэхэдэ, эдир залуухан комсомолой гэшүүн З. Цыбикдоржиевай 9-дэхи класста hуража байхадань hургуулида багшалхыень эльгээhэн байдаг. Бэрхэ hурагша ажаллажа байгаад, дунда hургуулияа эрхимээр дүүргээд, албанда мордоhон намтартай.

Хори hууринай аха дүү Борисовууд, Алексей Агильдин, Манжай Бельдуев, Онинoборскын Василий Снетков, хоёр Александр Серебрюховууд, Булган талын аха дүү Беликовүүд болон бусад номдоо бэрхэ, ажалда дуратай хүбүүд байhан. Айдар залуу хорёод наhандаа эхэ газараа тэбэрин дахинаа бодохогүйгөөр алдалан унаа. Гэбэшье тэдэнэй хэрэг мүнхэ, нэрэ обогынь мартагдахагүй. Эдэнэй баатар зоригто жэшээ дээрэ урган ябаа залуу үетэн hурган хүмүүжүүлэгдэнэ.

Хорин нэгэдэхи дунда hургуулиин Советскэ Союзай Герой Дарма Жанаевай нэрэмжэтэ дружинын пионернүүд Америкын Холбоото Штадуудай Сагаан Байшангай толгойлогшодой шэнэ ядерна дайнда бэлэдхэлэй худэлмэриие үзэн ядажа буруушааха зуураа, нютагайнгаа баатар зоригто хүбүүд мэтэ үнэн сэхэ эрид зоригтой хүнүүд боложо, амгалан тайбан байдалай түлөө, эрхэ сүлөөгэй түлөө үнэн сэхээр тэмсэгшэдэй түрүү зэргэдэ ябахабди гэжэ шахаа тангаригаа үгэнэ, үгэхэшье.

Г. БАДМАЕВ,
манай корр.

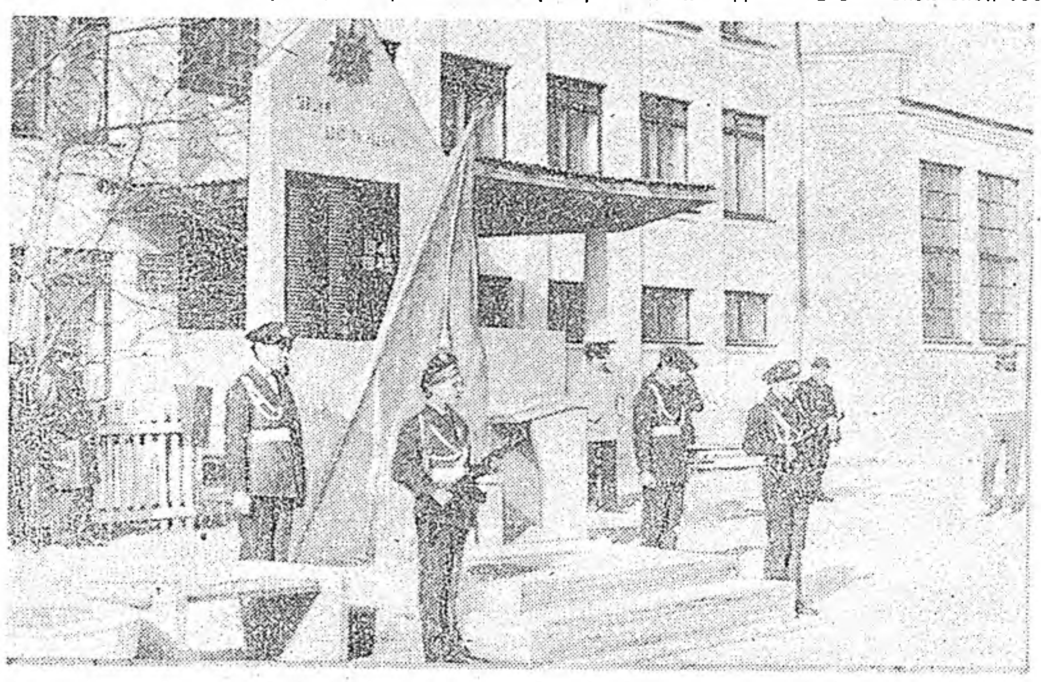

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хүшөөгэй дэргэдэ.

А. ЦЫДЕНОВЭЙ фото.

Уласхооронд... ШЭНЖЭЛ...

ЭБ НАЙРАМДАЛ ХАМГААЛХА

«Бидэнэй ами наhанай таhалдуулагдаагүй байhанда буу зэбсэг ехээр гаргалгые болюулха!» Эдэ үгэнүүд Калифорниhоо эхилээд Атлантикын эрье хүрэтэр американ түбиие дабажа ерэhэн эб найрамдалай маршда хабаадалсагшадай нэгэнэй куртка дээрэ үнгэтэ утаhаар оёгдонхой. Аржыса бэшэгдэhэн энэ уряа эб найрамдалые аршалан хамгаалхаар дары түргэн, эрид шанга ябуулга хэхэ хэрэгтэй болоhониие мэдэрэлгэ элирхэйлэн харуулна.

Буу зэбсэгүүдые хураан абахын түлөө ябуулгануудай неделиин программаар дэлхэйн бүхы түбинүүдтэ дайнда эсэргүү хүсэ ехэтэй манифестацинууд эдэ үдэрнүүдтэ үнгэргэгдэбэ. Тэдээндэ хабаадалсаhан олон миллион хүнүүд тиимэ ябуулга хэхэ шухала байhаниие мэдэрнэ. Дэлхэйн бүмбэрсэгэй хуби заяанда hанаагаа зобожо байhан тухайгаа элирхэйлэн мэдүүлхын тулада элдэб мэргэжэлтэй, политическэ элдэб үзэл бодолтой ба шажан мүргэлтэй олон миллион хүн зон хүгшэн залуугүй Нью-Йоркын, США-гай бусад томо 17 городой, Лондон ба Парижай, Оттава ба Ослын, Дели ба Сиднейн үйлсэнүүд болон талмайнуудта гараhан байна.

«Эб найрамдалай аша туhада харюусалга ехэтэй ябуулгануудые зоримгойгоор хэхэ саг ерэнхэй. Энэ хадаа бүхы арадуудта, бүхы түбинүүдтэ хабаатай»,—гээд уран зохёолшодой Софида болоhон уласхоорондын уулзалгада үгэhэн харюу дотороо М. С. Горбачев тэмдэглэнэ. Совет хүтэлбэрилэгшэ «харюусалгаяа мэдэрэлгэ тухай, арадуудай ушар байдалые зүбөөр ойлгожо байhан тухай». эб найрамдалай хэды ехэ үнэтэй байhаниие ба тэрэниие аршалан хамгаалха шухала тухай» хэлэнэ. Имагтал энэ харюусалгын мэдэрэлээр. үнэн зүб ойлгомжоороо олон тоото маршнуудта. демонстраци болон ми... хабаадагшад хүсэ ехэтэй болою...

Совет-американ үндэр тушаалтай... явигтахи уулзалгын дүнгүүд энэ ... гэргэгдэжэ байhан эб найрамда... лан хамгаалгын ябуулгануудай... олониитын хабаадалгада айхабтар... лөөлбэ. Телевизорэй экран... ябуулгануудые ажаглан хараhан... шье оронhоо хэгдэhэн репорт... «Одото дайн бү болог!», «Ядерн... ганнуудые зогсооха!» гэhэн хөө... эгээл олоор дабтагдаhаниие тэм... hон байхат.

Замбуулинай дайдада ядерн... гаргаха американ түсэбүүд хад... Советскэ Союз хоёрой ядерна эх... нөөсые эрид ехээр хорооха ту... ойлголсохо түүхэтэ ябадал ты... да гол хаалта болоно гэжэ ... олон миллион шэнэ хүнүүдые ...

Зүгөөр энэ хэрэгэй бодото ... бүхы хүнүүд барандаа ойлгоног... США-да СОИ гэдэгые хамгаал... халгын кампани айхабтар үргэлж... лагдана. Президентээр толгой... энэ кампаниин мэдээжэ аша ... байhаниинь харамтай.

Гэбэшье ядерна туршалтануу... дэ ниитээрээ болюулха гэhэн ... дэлхэй дээрэ заахашье hулаонаг... Союзай нэгэн талаhаа ядерна ... лэлгэнүүдээ зогсооhон ушар ти... тэнүүдтэ хүсэ ехэтэй түлхисэ бол... эй хэhэн энэ алхам эб найрамда... туhын хэрэгтэ туhа нэмэри бол... жэлhээр. Советскэ Союзай яд... лэлгэнүүдээ болюулhан ушары... hан, бүтэмжэтэй харюу үгэхэ зол... гөө правительствада табиhан ... цуудые олоор сүүдлэлгэ h... нүүдтэ США-да хэгдэбэ.

ЗЭМЭЕЭ МЭДЭРЭНГҮЙ НЭТЭРhЭ...

Сиритэй харилсаа холбоогоо Лондоной тусхайта ёhоор таhалдуулhан тухай мэдээсэл дэлхэйн хүн зоной анхаралда адли бэшээр абтаба. Тель-Авивай баяр баясхалантайгаар угтаhаниинь ойлгосотой aаб даа. Англиин Дүтын Зүүн зүгтэхи политика урдынхи мэтэ хуушанай колониальна гуримаар тодорхойлогдоно гэжэ Великобритани энэ алхамаараа үшөө дахин гэршэлэн харуулба. Арабуудай, тэрэ тоодо Сириин газарнуудые эзэмдээд байhан Израильда Уайтхолл дуратай байhан зандаа.

Англиин правительствын арабуудта эсэргүү ээлжээтэ энэ алхам тэрэнэй Дүтын Зүүн зүгтэ хэhэн нүгөөдэ харата ябуулгын ойдо зорюута hанаашалагдаhандал адли. Юуб гэхэдэ. Великобритани, Франци ба Израиль гурбанай Египедтэ эсэргүү ээрхэг түримхэй добтолго хэhэнhээ хойшо 30 жэл октябриин 29-дэ гүйсэhэн байна. Тэрэ балмад муухай ябуулгань панхаруутан hалаhан. Гэбэшье интервентнүүдтэ Египедэй арадай үгэhэн hургаалhаа ашатай туhатай ямаршье тобшолол хэгдээгүй. Араб национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй дайсад мүнөөшье дайсад зандаа үлэнхэй. Тиимэ байhыень Лондоной мүнөөдэрэй хараа шугам гэршэлэн харуулна.

Мүнөө дипломатическа идхалгын шууяа шурхираа ехэтэй кампани хэхэ объектээр Сири шэлэгдэнхэй. Ушарынь гэхэдэ, Дүтын Зүүн зүгтэ Сири регионойнгоо бэрхэшээлтэ асуудалнуудые үнэн зүбөөр шиидхэхэ ёhо гуримуудые эрид шууд, залан сэхээр баримтална, эзэрхэг түримхэй ябуулгын хохидолдо ороhон Палестинын араб арадай аша туhын хэрэгүүдые хараада абангүйгөөр эндэхи бэрхэшээлтэ байдалые «гуримшуулхые» ... үгэдэ, бүдүүлиг муухай баа... ногүй.

Сириин Араб Республикада ... сэ ехэтэй добтолго эхилэнхэй. Э... ябуулгада ондоо оронуудые ... зорилготойгоор дипломатическа... гүрдэлгэнүүл хэгдэнэ. Сэрэгэй ... лааршье ондоо харата ябуулга... са далдагүйгөөр хэгдэнэ. Кипр... ниин мэдэлэй сэрэгэй баазануудаа... нигуудай тусхай подразделени ... гөөр абаашагдаа, дайшалхы ... дүүрэн комплекттэй самолёдууд ... гэдэ бэлэн болгогдоно. Гушан ... дахидал адли агиличанууд Тель... үгэеэ ойлголсоhон ябуулга хэх... сэрэгүүд Голанска үндэрнүүдые ... эзэлэнхэй, «хэрбээ дипломатическа... жэтэй хэhээлтын хэмжээнүүдэй ... гүй байгаа hаа. сэрэгэй хүсөөр ... донь сохилто хэхэ» гэжэ Израиль... мьер-министр Шарон сэхэ уряал...

Иигэжэ энэ эзэмдэгшэ өөрын... түримхэй ябуулгаhаа хохидоhон... «хэhээхэ» гэжэ шиидэнхэй. Тэрэ... та мүн Лондон Сириие «хэhээлсэн... илиин тагнуулай тусхай албан ... хэрэг үйлэдэхэ шалтагаан англи... олгоно. Англиин Хитроу аэропорт... форис ябуулгын түсэбые бэелүүлхэ... маскын хабаадалсаhаниие «гэр... документ» имагтал Израиль олоо... Сиридэ эсэргүү гэмнэлгэ бү... оролдоhоор үнинэй» гэжэ Сири... далга хэхэ кампанида оролсоhон «... сайенс монитор» газетэ (США) бэш... тай болоо.

МИЛИТАРИС ЯБУУЛГА

Японой эгээл хойто захын, манда эгээл дүтэ Хоккайдо аралай артеллериин буудалгаhаа доhолхонь үргэлжэлhөөр, намарай хура борооhоо шиигтэhэн газарайнь хүрьhэн американ ба япон танкнуудай, самоходконуудай, бронетранспортёрнуудай гэнжэтэ мөөрнүүд дороhоо таhа угзарагдан шэдэгдэнэ. Огторгойн оройгоор истребитель-бомбардировщигууд, штурмовигууд шууян-хүүен ниидэнэ, эдэ хоёр ороной дайшалхы корабльнуудай артиллери далайн эрье тээшэ гал дүлэнэй соробхилтор буудахаар зэhэнхэй. Тусхай дохёогоор энэ аралда мүн Хонсю аралай хойто зүгтэ, тэрэшэлэн уhан дайдын оршом шадар Япон ба США-гай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй маневр эхилэнхэй. Тэрээндэ 13 мянган солдат болон офицернүүд хабаадуулагдана. Пентагон дэлхэйн бүхы регионуудhаа өөрынгөө сэрэгэй түлөөлэгшэнэрые асарhан байна. Гавайн аралнуудhаа пехотно 25-дахи дивизиин подразделенинүүд, Филиппиндэхи, Окинавадахи, Урда Корейдэхи баазануудhаань авиациин хүсэн татагдаа. 7-дохи флодhоо дайшалхы корабльнуудай бүхэли бүлэг асарагданхай.

«Аюулгүй байдалай договорой» талаар хоёр союзнигай хамтын маневр Хоккайдо аралда апрель hараhаа таhалгаряагүй хэгдэнэ. Эндэ үнгэргэгдэжэ байhан «репетициин» зорилго юуб гэхэдэ, «хойто зүгhөө хэгдэхэ эзэрхэг түримхэй добтолгые» усадхалга болоно. Японой эгээл хойто захын аралые «эзэмдэн абаhан тэрэ дайсан» стратегическэ онсо шухала объектнүүдые хиналта дороо абанхай гэжэ соносхогдоно. Эб найрамдалай тала баримталдаг япон олониитын Титосе хотодо болоhон митингдэ хабаадагшад энэ мэхэдэнь зүб сэгнэлтэ үгэhэн байха юм. Милитингдэ хабаадагшадай мэдүүлhэн... Алас-Дурна зүгтэхи шахардуу шу... далые үргэлжэлүүлхын тулада... зүгhөө аюултай» гэдэг худал ... Японой засагаархид өөhэдынгөө ... рис ябуулгануудые далдалхаар ...

Үнэхөөрөөшье, энэ хэрэгтэ ... США хоёр нэгэ hанамжатай. ... дүтэ оршодог Хоккайдо аралые ... тэдэнэй милитарис хамтын түс... эб найрамдалай бүхы дайсад ехэ... на хэбэртэй. Түрүүн энэ арал дэ... hэмэл командна пункт» байгуул... хараалагдана. Эндэ хэблэгдэдэг ... «Хоккайдо симбун» газетын ... римтатайгаар багсаамжалhанай ... «койро шадарай бүхы проливуудые ... та дороо абахын тулада американ... гүүдые эндэ байлгадаг болохо ... хада зохёогдонхой байжа болоо ... саамжа яаха аргагүй үнэн шэг... шье hаань, энэ мэдээсэл бурууш... хэншье яаранагүй.

Иигээд харахада, мүнөөнэй манев... —Токио Вашингтон хоёрой ... иимэ нэгэ hэрбээ болоно. Ази-... океанай регионд охи аюулгүй бай... асуудалнуудые гансал.. хүсэ хэрэглэ... лаhаа хараха гэhэн удхатай. М. С. ... бачевой Владивостогто үгэ хэлэхэдээ ... радхаhан СССР-эй амгалан тайбан ... хэлнүүдтэ эсэргүү тэдэнэй ябуул... дые, дэлхэйн энэ хубидахи бай... гүүримшуулгаар хоёр ниислэлэй ... нэгэ дурадхалгүй хооhон байhаниинь ... доогоор ойлгохын аргагүй.

В. ВАСИ...
М. КРУТИ...
В. САПО...
(ТАСС)

ХАРЮУСАЛГАЯА ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

Мүнөө үмсэдөө машина, мотоциклтай болохо дуратайшуул олон болонхой. Хэдэч hара, жэлээр нөөсэлhэн мүнгөөрөө машина абажа, hанаагаа амарhан гэр бүлынхидтэ хэды ехэ баяр баясхалан болодог бэ? Машина ябуулха эрхэтэй болоhон залуу жолоошон түрүүшынгээ аяншалга город соогуур хэбэ гээшэ. Үргэн асфальт харгыгаар ябахада, хэды зохид, hайн байдаг бэ.

Үсэгэлдэрэймнай залуу жолоошон үдэр, hара жэлэй туршада машинаяа ябуулан, дүршэлтэйшье болобо гэлэй. «Би яhала hайнаар машинаяа жолоодоноб, харгын дүрим мэдэхэб» гэжэ бэедээ найдагшад эндүүрнэ гээшэ. Харгы дээрэ болоhон аваринууд эдэ бүгэдые гэршэлжэ үгэнэ. Үнгэрөөд байhан үе соо гансахан Улаан-Үдэ хотодо 53 мянганhаа дээрэ хүн харгын дүрим эбдэhэн хазагайрууhан байба. Тиихэдэ 1500 хүниинь hогтуугаар машина жолоодожо ябаhан байгаа.

Хэнэйшье мэдэhээр, харгын дүрим эбдэгшэдэй диилэнхи олониинь гэмэлтэдэг, гэр бүлэдөө гай гашуудал асардаг гээшэ.

Тарбагатайн районой «Маяк» колхозой слесарь И. И. Степанов hогтуугаар өөрынгөө «Москвич» машинаар гүйлгэжэ ябаhаар харгы дээрэ авари хээ. Тэрэнэй гэмээр хоёр хүн наhа бараhан байна. Петропавловкын районно больницын тракторист Г. М. Крюков баhал hогтуугаар «Восход» мотоциклаараа гүйлгэжэ мэдээ ха. Тиигэжэ ябатараа харгы хүндэлэн үнгэржэ ябаhан үнеэ хараагүй бшуу. Тэрэ мотоциклаараа үнеэ мүргэжэ, ехээр гэмтээ.

Республикын болон Улаан-Үдэ хотын харгы замууд дээрэ автомашина жолоодогшод харгы хүндэлэн үнгэржэ ябаhан хүнүүдые гэмтээнэ гэжэ хэды дахин мэдээсэhэн байхабди. Тиигэбэшье харгы дээрэ гэнэ усал үзэгдэhөөр. Тэрэнэй 18 процентнь ябагаар ябагшадай гэмээр болоо. Жэшээнь, оньhожоруулагдамал-нүүдэл 162-дохи колоннын модошо дархан В. Л. Аманов тэмдэггүй газараар харгы хүндэлэн гаража ябаhаар машинада дайруулшоо. Мүн «Горзеленстройн» хүдэлмэришэн А. Ф. Романов hогтуугаар харгы хүндэлэн гаража ябаhаар машинада дайруулжа, гэмэлтэhэн байна.

Харгы дээрэ гү, али харгын захаар ябаhан хүн бүхэн харюусалгаяа мэдэржэ, hэримжэтэй ябахын түлөө харюусалгаяа дээшэлүүлхэ ёhотой гэжэ үшөө дахин hануулая.

В. ПОЛУЯНОВ,
ГАИ-гай хүдэлмэрилэгшэ.

ТУhАЛАМЖАНЬ ЕХЭ

Улаан-Үдын авиационно заводой бүлэг хүдэлмэришэд Баунтын районой Джилиндын совхоздо шефскэ туhаламжа үзүүлбэ. Электрик, станочник, газо-гагнуурша болон барилгашадhаа бүридэhэн шефүүдэй бригадые заводой хүдэлмэришэн Коломейцев хүтэлбэрилнэ. Тэдэнэр эдэ үдэрнүүдтэ үхэрэй фермэнүүдтэ заhабарилга хэнэ. Уран дархашуулай энэ бригадын зарим гэшүүд совхозой автогараж дуулаагаар хангаха түхеэрэлгэ тодхоо, зайн гал оруулаа

Н. ДАГБАЕВ.

Сүүдэй залhаа

hҮНИИН ХАРАНХЫДА «СЭНГЭЖЭ» ЯБАhААР

Улаан-Үдэ хотын Орешковэй нэрэмжэтэ поселогой үйлсөөр хоёр хүн hүниин харанхыда яаралгүйхэн хөөрэлдэжэ ябана. Нэгэниинь «Бурятскагропроммехмонтаж» нэгэдэлэй гурбадахи автотранспортна предприятиин жолоошон Валерий Алексеев, нүгөөдэнь — хаанашье хүдэлдэггүй Владимир Курочкин. Тиигэжэ ябатарнь харгы дээрэ «УАЗ» түхэлэй машина бии болобо. Тэдэнэй нэгэн гараа үргэжэ. машина байлгаад, ЛВРЗ-гэй поселок хүрэтэр hуулгахыень жолоошониие гуйhан байгаа.

Харанхы hүни дунда hогтуу хоёрые машинадаа hуулгаhан жолоошон эндүүрээ бшуу. Жолоошон Яковлев поселогой Октябрьска үйлсэдэхи хамтын байрын газаа машинаяа орхёод. гэртэ оробо ха. Тэндээ үнишье болоогүй гаран гэhээнь, автомашинань харагдабагүй. Хоёр пассажирыньшье үгы. «Намайе хүн гасаалаа ха» гээд. тэрэ ойро тойрон хэсээшэлбэ, бэдэрбэ... Үгы болоhон машинаяа оложо ядахадаа, болоhон ушар тухай Железнодорожно районой дотоодын хэрэгүүдэй таhагай дежурнада тэрэ дуулгаха баатай болобо.

Иимэ мэдээсэл абаhан милициин хүдэлмэрилэгшэд, hогтуу хоёрой машинаар сэнгэхэнь аюултай гэжэ ойлгоод, үгы болоhон машина түргэн бэдэржэ олохо зорилго табиhан байгаа.

...Саашадаа юун болооб? Машина хулгайлhан эдэ хоёр Сурхайта-нуур хүрэтэр сэнгэхэ гэлсээ ха. Машинаяа Алексеевын жолоодонхой, тэрэнэй бүхы хүсыень мэдүүлэн гүйлгэлдэбэ. Тиигэжэ ябаhаар 59-дэхи километр багта, харгыhаа халижа, машинань хүмэришоо Харюусалгаhаа бэеэ зайлуулха hанаатай эдэ хоёр тэрьелхэ hэдэлгэ гаргаа. Машинын хүмэриhэн газарhаа холошье ошонгүй тэдэнэр баригдажа, hаяхана Железнодорожно районой арадай сүүдэй урда зэмээ амасаба.

Гүрэнэй машина хулгайлжа эбдэгшэд хоёр жэлээр заhан заларуулгын газарта ябуулагдаха болоо. Тиихэдэ эдэнэрhээ машинын заhабарида гаргашалагдаhан 1171 түхэриг нэхэжэ абаха гэhэн шиидхэбэри абтаба.

П. СЫРОМЯТНИКОВ.

САГААЛСА ДЭЭРЭ

Залуушуулай дунда мэргэн буудалгаар Улаан-Үдэ хотын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн ДОСААФ-ай областной комитедэй сагаалса дээрэ үнгэргэгдэбэ. Спортын хэдэн бүлгэмүүд болон клубуудай 56 мэргэшүүл хабаадаhан байгаа.

Тэдэнэр гурбан упражнениеэр хёрхо мэргэнээ туршалсаба.

Зүүн Сибириин технологическа институдай студент нэгэдэхи разрядтай Евгений Манжуев эдиршүүлэй дундаhаа түрүү hуури эзэлжэ, Улаан-Үдэ хотын чемпион болоо. 7-дохи hургуулиин hурагша Олег Хаханов мүнгэн медаляар шагнагдаа.

Технологическа институдай студентка Марина Хогоева басагадай дундаhаа шалгарба. 18-дахи hургуулиин hурагша Ирина Марвинкова 2-дохи hуури эзэлээ.

Залуушуулай дундаhаа Владислав Ботвинник, Анна Мещерякова гэгшэд илалта туйлаба.

Мэргэн буудалгаар «Труд» бүлгэмэй Буряадай областной соведэй түрүү hуури эзэлэлгын мүрысөөн болоо.

Хоёр үдэрэй мүрысөөнэй дүнгүүдээр Улаан-Үдын прибор бүтээлгын нэгэдэлэй суглуулагдамал команда илажа, областной соведэй дамжуулгын кубогаар, 1 шатын дипломоор шагнагдаhан байна. Гэр баридаг комбинадай мэргэшүүл хоёрдохи hуурида гараа. Онохойн модоной комбинадай түлөөлэгшэд бронзо медальнуудта хүртөө.

Хубиин тоосоогоор Андрей Баторов, Ирина Сапожникова гэгшэд бусадhаа шалгаржа, областной соведэй чемпионууд болоо.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

КОМАНДААРАА ЭРХИМЛЭЭ

Уласхоорондын даам наадалгаар Улаан-Үдэ хотын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн дүүрэбэ. Хэдэн үдэрэй туршада үргэлжэлhэн нааданай дүн гаргахада спортын табадахи hургуулиин тренер Мүнхэ Базаров долоон очко абажа, хотын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. «Забайкалец» гэжэ спортын клубай түлөөлэгшэд В. Игумнов В. Теречев удаадахи хоёр hуурида. Эхэнэрнүүд болон басагадай дундаhаа «Урожай» бүлгэмэй Дари-Сүрэн Норбоева, «Буревестнигэй» Надя Ринчинова гэгшэд түрүүлжэ гараа. Эдиршүүл сооhоо «Буревестник» бүлгэмэй Цыден Дамбаев шалгараа.

Ородой даам наадалгаар «Спартак» бүлгэмэй түрүү hуури эзэлхын түлөө нэмэл мүрысөөндэ 49-дэхи дунда hургуулиин юhэдэхи классай hурагшад Александр Балдаев, Оюна Дагбаева түрүүлэв.

А. АЛЕКСЕЕВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Бүгэдэндэ, хүн бүхэндэ энэ хабаатай» — түрүү бэшэг. Мал ажал — онсо шухала hалбари. «Байдалынь хубилаа»—В. Бадмаевай статья. КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө — суглуулбари. Агуу Октябриие үгтуулан. «Ажалайнь газар — Улаан талмай»—ТАСС-ай материал.

Хоёрдохи хуудаhанда. Эдеэ хоолой программа: нөөсэнүүдые бэдэрэлгэ. Хадуур болон Балтын холбоон. «Ёhотой туhаламжа»—В Багониной статья. Агропромышленна комплекс: хани харилсаанай хэрэг. Редакцида ороhон бэшэгүүдhээ. «Урмаа хухарха тухай гү. али шэнэ гэр толлолго» — В. Горячкинай бэшэг.

Гурбадахи хуудаhанда. КПСС-эй XXVII съезд: теори болон практикын асуудалнууд. «Байгалай урда үритэйбди» — М. Маликовай статья. «Дэлхэй долоон хоногой туршада»— уласхоорондын шэнжэлэл.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. Ноябриин концертнэ афиша. «Филармони урина»—Н. Егериин корреспонденци. «Патриот»— материалнуудай суглуулбари. Хүн, автомобиль, харгы. «Журамтай жолоошодой бүлгэм» — Л. Ивановой корреспонденци. Газетын мэдээсэлэй таhаг. Соносхолнууд.

Сэнхир экран

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Время». 9.45 — «Кремльдэхи В. И. Ленинэй кабинет ба квартира» гэhэн музейдэ hурагшадай экскурси. 10.10 — М. Горький. «Жизнь Клима Самгина»—фильм-зүжэг. 13.10 — Шэнэ hонин (13.15 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ hонин. 15.50 — Социалис оронуудай баримтата фильмүүд. 16.25— Михаил Светловой шүлэгүүд. 17.20 — «Ород хэлэн». 17.50— «Концертино» гэhэн камерна ансамбль наадаха. **Улаан-Үдэ.** 18.20 — Шэнэ hонин (буряадаар). 18.35 — «Байгалай үмэнэхи газар дээрэ». 19.15—«Байгал» — мэдээсэлэй программа. Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр— түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — «Архи уухагүй ябадалые ажабайдалай ёhо гурим болгохо». 20.10 — «В дни Октября» — уран hайханай фильм. 22.00— Время. 22.35 — «Дуун—86». 00.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35—«Оршон тойронхи дэлхэйтэй танилсалга». 9.55 — Баримтата фильм. 10.05 13.35—Француз хэлэн. 10.55 — Баримтата фильм. 11.05 — «Эжын hургуули». 11.35— Баримтата фильм. 12.05 — С. В. Рахманинов. Ажаябадал ба зохёохы ажал ябуулгань. 13.05 — Географи. 7-дохи класс. 14.05 — «Эрдэм ухаан ба ажабайдал». 14.50 — Совет уран зохёолшод В. И. Ленин тухай. 15.45 — «Мэдэхэ. шадаха бай». 16.15 — Шэнэ hонин. **Улаан-Үдэ.** 17.40 — Концерт (буряадаар). **Москва.** 18.20 — Үхибүүдтэ дамжуулга. 18.50 — Мультфильм. 19.10—«ЮНЕСКО: 40 лет сотрудничества» —баримтата фильм. **Улаан-Үдэ.** 19.45 — Киноочерк. 20.05 — Соносхолнууд. 20.10—Железнодорожно районой предприятинуудай хоёр халаанай хүдэлмэридэ орохо тухай. **Москва.** 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул». 21.15 —«..16 хүрэтэр ба тэрээнhээ дээшэ наhатайшуулда». 22.00 — Время. 22.35 — «Путь к себе»— 3 серитэй уран hайханай фильм. 1-дэхи сери.

САГАЙ УЛАРИ...

МҮНӨӨДЭР бүрхэжэ... жэ байха. Зарим нютаг... багахан саhан орохо. Бэ... хойноhоо секундын 5—10... хүсэтэйгөөр hалхилха. 0—... дүс хүйтэн болохо.

Улаан-Үдэдэ бүрхэжэ... мэжэ байха. Саhан ... 0—2 градус хүйтэн бол...

Ноябриин 5-да бү... hан орохо, 6-да саhан ... гүй. hүниндөө ... районуудта, Баунтын ... бусад нютагуудта 9—14 ... төө хойто зүгэй р... 7—12, бусадтань—2—7 ... хүйтэн болохоор ...

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор — 2-50-96, приемная — 2-54-54, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76; отделы: партийной жизни — 2-60-91, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, 2-57-63, информации — 2-34-05, переводов — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-33-61, выпускающие — 2-35-95, Собственные корреспонденты: п. Баргузин — 91-1-44, г. Закаменск — 34-33, п. Кырен — 91-7-18, Северобайкальск — 35-73 п. Хоринск — 55-6-99.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли. г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Н-01326. Заказ № 254. Индекс 04609